

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

EREDŐTŐRÖK:
6-hatában postáért egyenként 20 fillér.
minden következéskor 16 fillér.

Ryftár sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyetemi
vasutak pályájában.
TELEFON-SZÁM: 867.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 284.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Staubert József.

Kedd, november 12.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vészeink: A választási bíráskodás.**
- A képviselőház ülése.**
- A választóelirati javaslat a képviselőházban.**
- Hogedüs Sándorról.**
- Várasatya-jelölés a második körkötben.**
- A Kincsig-betűrés tettesét elfogták.**
- A soproni bank üzemel.**
- A halálos tiszti párbaj.**
- Tárca: Titkok és igazságok a szellemek honából.**
- Regény-Csarnok: A karvalyek vára. Irta: Theuret André.**

A választási bíráskodás.

Arad, november 11

Azt mondják, hogy a kuria bajban van: nem tudja, mit csináljon az aránylag rengeteg sok petícióval. Hiányos a törvény, tág teret enged az egyéni felfogásnak, okoskodásnak, különféle értelmezésnek. Azt mondják... De kik mondják és mért mondják? Azok mondják, kik mindig és minden felett szeretnek disszertálni, akik előtt semmi tökéletes nincs a nap alatt, akik a kákán is csomót keresnek és néha talán találnak is. S csak azért mondják, hogy okosabbnak láttassanak, mint a milyenek s hogy éppen teljék az idő.

Sohase féltse senki a kuriai bírákat;

majd elvégzik ők a reájuk bizott feladatot bármilyen nehéz legyen is. Ott a törvény, olyan, a milyen. A kuriai bírának sem az a hivatásuk, hogy a választási törvényt felülbíralva, a törvény felett ítélkezzenek, hanem, hogy az eléjük adott ügyeket a meglévő törvény értelmében bírálják el. Eképen állván a dolog, egészen mindegy, hogy hiányos-e az a törvény, vagy nem. A bíró a törvény rendelkezéseit követi s csupán addig mehet, a meddig a paragrafusok engedik. A mi a törvényben nincs meg, azt a bíró a maga szakállára bele nem magyarázhatja, bármennyire óhajtanák a peticionálók, hogy valamennyi megtámadott mandátum megsemmisíttessék.

Ugylátszik, maguk a peticionálók is tisztában vannak azzal, hogy fölhozott adataik és bizonyítékaik alapján a törvény értelmében nem lehet valamennyi megtámadott választást megsemmisíteni; e tudat hatása alatt támadt az a hiresztelés, hogy a törvény hiányos, hogy a kuriai bírák bajban vannak. Ha valaki bajban van, a peticionálók az a része szenved ebben, a kik a bukás fölötti harag, vagy elkeseredettség fiatalos hevében befulazták a kerületet s „mondják“-ra alapítva támadásaikat, tüzzel-lobbal neki mentek a győztes mandátumának s kegyetlenül megpeticionálták. A legnagyobb baj, hogy a letett háromezer korona eluszik, kárba

vész, a nélkül, hogy a tiszta választás nevében a megsértett hiuság vagy a csunya, de édes boszu kielégítést nyerne. Ez az igazi baj.

A ki ismeri hazánk földjén a képviselő-választásokat, az ősi szokást, amely szerint a magyar nép alkotmányos jogait gyakorolja, az a legnagyobb abszurdumnak tartja az *ideháza* tiszta választást. Maga a törvényhozás se kívánt puritán voksokat, mert hiszen akkor a fuvardíjakat nem engedte volna tarifába foglalni s a szükséges ellátás címén nem akceptálhatta volna a kortes-ebédeket és sok más egyebet meg nem tűrhetett volna a tiszta választásról szóló törvényben. Mindössze az volt a cél, hogy a hivatalos erőszak ne grasszálhasson úgy, mint régente szokásban volt, hogy a választás közönséges adásvételé, országos vásárrá ne aljasuljon s hogy az itatás-étezés annyira ne mehessen, hogy a választó polgárok beszámíthatlan állapotban lépjenek a szavazatszedő küldöttségek elé. A törvény a magyar ember hagyományos szokásait, a természetében, karakterében rejlő ellenállhatatlan és leküzdhetetlen szükségét távolról sem akarta nyomtalanul eltörölni, megsemmisíteni a tiszta választás elvével; csupán gátat kívánt vetni a szertelenségnek.

A törvényhozás a tiszta választás alatt

TARCA.

Titkok és igazságok a szellemek honából.

Azokban az ülésekben, melyeket spiritisztakörök medeumok pevonásával tartanak, nagy szerepet játszanak elhunyt emberek szellemei, a mennyben az automatikusan író médium kezének igénybevételével felelnek a hozzájuk intézett kérdésekre, sőt néha kérdeztlenül is adnak írásbeli nyilatkozatokat. Azok a szellemek, a kik ez „írásművek“ szerzőinek vallják magukat, a saját kilétükre nézve nem fukarkodnak a felvilágosítással és a világ ámulattal vette tudomásul, hogy oly férfiak is, mint Goethe, Shakespeare, Napoleón, Mózes vagy az apostolok egyszerű hívó szóra szellemiaktukban megjelentek bármily spiritisztatársaságban és készségesen nyilatkozhattak, de rebus omnibus et quibusdam aliis.

Emeli e dolog érdekességét, hogy akárhányan e szellemek közül feleleteikben olyan jelet sejtetnek, mely élenként különbözik attól, a milyennel életükben bírtak. Ezt a keletlenül nehézséget azonban a hívó spiritiszták azzal a magyarázattal kerülik meg, hogy e tulvilági társalgókat gyakran hazug és gnyolodó-szellemek kategóriájába sorolják, akik

mások, mint a kiknek magukat kiadják és a kiknek az emberek felültetése a mulatságuk. Am a tudomány még radikálisabban végez velök és kimondta, hogy a ki a spiritiszta jelenségekben csakugyan szellemek munkáját látja, akármiyenek legyen is ezek a szellemek, lemondott arról, hogy a tudományosan gondolkodó elmék között foglalhasson helyet.

Csak hogy a spiritisztákat a tudomány ez álláspontja nem aggasztja és folyóirataikban vígan operálnak tovább is a szellem-föltevéssel. Nekik még mindig egymásután jelennek meg híres és kevésbé híres előkelő és kevésbé előkelő szellemek, hogy a médiumok utján együgyű kérdésekre még együgyűbb feleleteket adjanak.

Ilyen körülmények között nagyon nevezetesek azok a vizsgálatok, melyeket Flournoy Tivadar, a genfi egyetemen a pszichologia tanára, évek során át egy médiummal eszközölt és a melyek eredményét most a nyilvánosság elé bocsátja. Annál döntőbbek ezek a vizsgálatok, mert a médium, a kivel Flournoy kísérgetett, egy negyven éves egészséges és művelt asszony, nem tartozik a csalókközé, hanem maga is szilárdan nisz azokban a szellemjelenésekben, melyek általa nyilatkoztak meg.

Ezek a jelenések, kopogások, automatikus írás és látásbeli hallucinációk gyűjtőszavai alá foglalhatók össze. Egy és ugyanabban

az ülésben megtörtént, hogy a médium először — saját bevallása szerint — Hugó Viktor szellemének hatása alatt verseket vetett a papírra, azután Cagliostro szellemének adta ki magát, végül pedig kijelentette, hogy Marie Antoinette királyné szelleme szállta meg és ennek a tollbamondása után lapokat írt tele szigorúan a XVIII-ik századbeli francia helyesírás szabályainak a betartásával. Megjegyzendő, hogy ez a kézirat egészen különbözött rendes írásától, de különbözött a szerencsétlen véget ért királyné kéziratától is, melynek fotografikus másolatát egyébként kevéssel ezelőtt a médium éber állapotában látta. Világos, hogy itt az öntudatlan emlékezés a minthogy egyáltalában az az eset forgott fen máskor is, mikor az ugy nevezett trance átában az volt.

Csattanós példa erre a következő: A médium egy ízben somnambulisztikus állapotában azt állította, hogy már 1400 esztendővel ezelőtt élt a világon és hogy akkor egy arabs seik leánya volt. Bizonyosságul leírt egy sor ákombákomos írásjelet, melyről azt mondta, hogy ez töredék azokból a feljegyzésekből, melyeket atya adott át neki megörzés végett. Flournoy megmutatta ezt az írást egy arabs filológiával foglalkozó kollegájának és ezt: nyomban leolvasta a következő szöveget; „el qautit nem elhabib Ktsir“ magyarul: Egy kevés barátság is sok. A médium ezt a mondatot egészen mechanikusan írta le, még pe-

csak annyit értett, hogy a *tiszta*, nem lehet — *piszkos*. Ez értelemben szinte elképzelhetetlen, hogy 50—60 mandátum megsemmisítésére *komoly okok* merülhettek volna föl. Ha 10—20 petíciót adnak be, egy szavunk sincs ellene. Piszoknak ez is sok; de utóvégre a szinaranyak is van salakja. Kivetik s egy csepp feltűnést, vagy visszatetszést nem kelt. Mindenki megérti, természetesnek találja. Azt is megtudnók érteni s természetesnek is találják, ha az egyhangú választások kivételével — *valamennyi mandátumot megtámadták volna*. Az ideális tiszta választás alapján bizvást megtehették volna. A hivatalos hatalom presszióját nagyon könnyű kimagyarázni s bizony-bizony minden választás, a hol ellenfelek mérköztek, többbe került a tarifában megállapított összegnél.

Ez azonban a kuriának nem okoz főfájást. Előveszik a petíciókat, megindítják az eljárást s a törvény paragrafusait alkalmazni fogják. Roppantul csalatkozni fog, a ki azt hiszi, hogy a kuria a boszszutól tajtékzó peticionálók szája-ize szerint ítélkezik. Szó sincs róla. A bíró csak is konkrét adatok, beigazolt bizonyítékok alapján s a törvény rendelkezéseinek világos értelmében ítélkezik. Nem volna bíró, ha másként cselekednék.

Annyi bizonyos, pártérdekből az lenne a legopportunosabb, ha az egyes pártok maguk között megegyeznének, hogy egyik is, másik is kölcsönösen visszavonat megfelelő számú petíciót s így az ország közönségének izalmára, a külföld mulattatására szolgáló hosszas eljárás javarészen elmaradhatna. Ha a pártok maguk közt ezt a paktumot nem akarják, vagy nem tudják keresztül vinni; ám jöjjön, a minek jönni kell. Erős a hitünk benne, hogy a petíciók nagy része fölfujt szapanbuborék, a mely a kuria kezében szét-pattan.

Sohse okolják a törvényt, hogy hiányos, sokkal hiányosabb a legtöbb támadás; a bírakat se féltjük a bajtól, majd csak megbirkóznak vele, elég erősek hoz-

zá. Ha valami sajnálnivaló van: ez a főlősleges munka. Kár az időért, a melyet a legfelső bíróság e kortes szennyestisz-tázására pazarvl. ○

POLITIKAI HIREK.

A pozsonyi főispán lemondása. Jól értesült pozsonyi körökben, mint tudósítónk táviratozza, biztosra veszik *Vay Dénes* báró főispán lemondását. Utódaul *Batthyányi István* grótot emlegetik.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 11.

Egész sereg bejelentést vett tudomásul a Ház mindjárt az ülés elején. Nagy feltűnést keltett az elnöki enunuciáció, hogy a kuriától alaki okok miatt elutasított kérvényeket 15 napon belül 10 választó újból beadhatja a kuriához, kérve a mandátum megsemmisítését. A szélbalon néhány embernek tetszett a dolog, de általában élénk kontroverziákra adott alkalmat.

Az ülés után nagyon élénken tárgyalták is a dolgot a képviselők pártkülönbség nélkül s annyit konstatálhatunk, hogy a nézetek *elérő* voltak.

A folyosón már előbb erősen gratulálták *Révai Mórt* és *Fassie Tódort*, akik ellen beadott kérvényeket a kuria már visszautasította. Az elnöki enunuciáció után már nem fogadták oly őszinte örömmel az üdvözlöket.

Falk Miksával, a jubiléus doktorral pedig páratlan eset történt. Felolvastatták vele a feliratot. *Gajary Géza* oda is kiáltotta a követelőző szélbalnak:

— De most aztán meghallgassák!

Meg is hallgatták, de közbe erősen zajongtak is, a mi meghozta az első elnöki dorgatóriumot.

A legközelebbi ülés esütörtökön lesz.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Piósz Sándor, Cseh Ervin miniszterek.

A jegyzőkönyv hitelesítettik.

Elnök bejelentí, hogy Hock János 8 heti

szabadságot kért, hogy Jeruzsálemba utazhassék. A szabadságot megadták.

Elnök felolvastatja a megtámadott mandátumok jegyzékét. (54).

Rákosi Viktor: Ez a tiszta választás!

Chernel György mandátuma.

Elnök jelenti, hogy *Chernel György*, Körmenten megválasztott képviselő ellen beadott kérvényt alaki hibák miatt a kuria visszautasította. A házszabályok értelmében azonban a mandátumot végleg igazoltnak nem lehet mondani. Ez az eset ugyanis az első precedens arra nézve, hogy a törvény és a házszabályok összeütközését elkerüljük. (Helyeslés.) A házszabályok szerint most 15 nap fentartandó, az ely idő alatt 10 körmendi választó újból kérheti a kuriától a választás megsemmisítését. Ha újabb kérvény be nem adatik, úgy Chernelt 15 nap mulva végleg igazolják. (Élénk helyeslés.)

Egyéb jelentések.

Elnök felolvastatja ama képviselők jegyzékét, akik ellen sem petíciót be nem adtak, sem mandátumuk nem esik kifogás alá.

Ilyes Bálint jegyző felolvassa a névsort.

Elnök: Ezeket végleg igazolt képviselőknek jelenti ki. Jelenti ezután, hogy az összeférhetlenségi esetek elbírálására kijelölendő képviselők jegyzékét be kellene mutatnia. Arra való tekintettel azonban, hogy igen sok a petícióval megtámadott képviselő, arra kéri a Házat, engedje meg, hogy a jegyzék csak november 27, vagy 28-án mutassa be, hogy így a pótválasztáson bejutott képviselők végleges igazolása után választhassa ki a bírálókat. (Általános helyeslés.)

Elnök bejelentí, hogy *Hieronymi Károly* a szatmári mandátumát tartja meg és a *csaczaról* lemond. Itt el fogja rendelni az új választást. Ezután több kérvényt mutat be, a melyeket a bizottsághoz fog juttatni.

A felirati javaslat.

Falk Miksa a felirati bizottság előadója be-terjeszti a felirati javaslatot. (Halljuk! Halljuk!) **Madarász József:** Kérjük felolvasni! Van elég időnk! (Halljuk! jobbról.)

Falk felolvassa a feliratot, miközben a szélbalról többen közbe szólnak. (Elnök csenget.)

Falk a gazdasági részt olvassa.

Pichler: Már éppen elérkezett az ideje, hogy erre is gondoljunk!

Falk Az új ujoncjutalékról szóló javaslatról olvas.

Pichler: Le vele!

A szélbalon többen kiáltják: **Le vele! Le vele!**

dig balról jobbra haladva, a helyett, hogy — mint az arab írás törvénye — jobbról balra ment volna.

Rejtélyes maradt azonban, hogy mikép jutott a médium ehhez az arabíráshoz. Ő maga éber állapotában mi felvilágosítást sem tudott adni róla és *Flournoy* tanár hiába kutatott magyarázat után, mig nem a véletlen segítségére jött a titok megfejtésére. Valahogy megtudta, hogy a médium családjának háziorvosa műkedvelésből foglalkozott az arab nyelvészettel és szokása volt, hogyha valakinek könyvet ajándékozott, ezt egy-egy arab ajánlószóval látta el. Ezek előtt a médium családjához is került egy ilyen könyv és ennek első lapján ott volt a rejtélyes arab dedikáció, amiből egyenest következik, hogy a médiumnál ebben az esetben is az öntudatlan emlékezés működött. Lényegében tehát ez ugyanaz az eset, amelyről *Carpenter* tesz említést, elmondván, hogy egy ember, aki Walesben született, elmondván, hogy gyermekkorában elszármazott onnan és anyanyelvét egészen elfelejtette, 70 éves korában, mikor delerium lepte meg, walesi nyelven beszélt, — a roham elmúltával azonban újból nem tudott egy kukkot sem ezen a nyelven.

Kiválóan érdekesek *Flournoy* tanár közlésének azok a részletei, melyekben eladja, hogy médiuma gyakran arab hercegnőnek mondta magát. Ilyenkor tudnillik az önkívületben levő nő nem arabul beszélt, mint ahogy ő állította, hanem szanszkrit nyelven. *Flournoy* le-

jegyezte ezt a beszédet és megmutatta Saunure-nek, a hirneves szanszkritológusnak, aki a szavak egy részét tényleg szanszkrit kifejezéseknek mondta, mig egy csomó szó csak szanszkrit hangzású volt, de valójában semmiféle nyelvhez sem tartozott. A további utánjárás kiderítette, hogy azok a szanszkrit szavak, melyek a médium beszédében előfordultak, a genfi könyvtár egyik kötetében olvashatók és a médium bizonyára ott látta azokat. Nem szellemek behatása alatt tanult meg tehát szanszkrit nyelven, annál kevésbbé, mert hiszen nem is tudta, hogy azok a szavak micsoda nyelvűek, hanem itt is az öntudatlanul munkáló rendkívüli erejű emlékező tehetség esetével van dolgunk.

A mi a szanszkrithez hasonló hangzású szavak képezését illeti, arra világot vett *Flournoy* egy másik kísérlete. Egy társaságban, hol a médium is jelen volt, valaki azt mondta, hogy nagyon érdekes volna tudni, micsoda nyelven beszélnek a Mars-lakók. Pár nap mulva a médium azzal a kijelentéssel lepte meg *Flournoy*-t, hogy a Mars-bolygón érzi magát és a többek között ott látja egy ismerős hölgy fiát, akinek haláláról a minapi társaságban hallott. Amit a médium ez alkalommal a Marsról elmondott, csupa köztudomású dolog volt, ellenben egy szóval sem emlékezett meg azokról a csatornákról, melyek a Mars-bolygót vizsgáló csillagászok között akkoriban oly nagy feltűnést keltettek.

Flournoy azonban visszaemlékezve a mult-kori beszélgetésre, a Mars-lakók nyelvéről kezdett kérdezősködni, mire a médium egy kis papírlapot teleirt mindenféle ákombákommal, mondván, hogy ez a Mars-lakók írása. Később ezeket az írásjegyeket nagy gyakorlattal használta és meg is magyarázta, hogy melyik jegy milyen hangot fejez ki. Ilyenformán *Flournoy* eljuttat olvasni a följegyzéseket és ekkor kiderült, hogy a Mars-lakók nyelve — elromlott francia nyelv, amelyet a médium olyanformán gyártott magának, mint a hogy gyermekek szoktak maguknak titkos beszédeket kifundálni. A különbség csak az, — hogy ez nála öntudatlan elméműködésnek — volt az eredménye.

Az írásbeli megnyilvánulások mellett *Flournoy* médiuma egyes üléseken az asztal kopogásával is adott híreket a szellemek világából. Ami azonban ezeknek a közléseknek a mechanikáját illeti, arra nézve teljesen áll *Faraday* magyarázata, hogy nem szellemek, hanem a médium testének önkénytelen rázkódásával hozták mozgásba az asztalt; a mi pedig a médium híreinek az anyagára, az elmondott dolgokra vonatkozik, ezeket sem szellemi behatásoknak köszönhetette, hanem tisztán emlékezetéből merített. Valami erős és törhetetlen hit kell hozzá, hogy *Flournoy* e vizsgálatait után is fentartsa az ember a szellemjelenések hipotézisát.

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

Falk befejezi a felolvasást, mire a jobboldalon hosszas, zajos éljenzés hangzott fel.

A szélbalon többen közbekialtoznak:

Pichler: Otthon jubilálják, ne a felirati javaslatnál!

Az első dorgálás.

Apponyi elnök (csenget): Csendet kérek, ha újból zavarják a szónokot és zaj lesz, kénytelen leszek a zajongókat név szerint megnevezni.

Felkiáltások: Éljen Falk Miksa dr.! Éljen! Éljen!

Falkot számosan üdvözlük.

A munkarend.

Elnök javasolja, hogy a Ház csütörtökön délelőtt 10 órakor tartsa meg első ülését, a melyen előbb a bíráló bizottságot választja meg a Ház, s azután a felirati javaslat tárgyalásába fogjon. (Általános helyeslés.)

Ezzel az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

Uj titkos tanácsosok esküje.

Bécs, november 11. Az szombathelyi, győri és székesfehérvári püspökök ma délelőtt tették le az esküt a felsége kezébe. Az eskütételnél Széchenyi Gyula gróf és Wlassics Gyula miniszterek működtek közre. Az eskütétel után az új püspökök és az új titkos tanácsosok kihallgatáson voltak a királynál.

Bécs, november 11. A három új magyar püspökön kívül a titkos tanácsossá kinevezett Windisch-Graetz Ernő herceg is ma tette le az esküt a felsége kezébe.

Kína.

London, november 11. A Standard jelenti Sanghaiból 10-iki kelettel: Csun herceg tegnap résztvett az angol király születésnapja alkalmából az angol konzulátuson rendezett ünnepségekben és üdvözlő táviratot küldött Edward királynak. Ma a herceg tovább utazott Tien-einbe.

A válaszfelirati javaslat a képviselőházban.

(Falk Miksa dr. előterjesztése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 11.

A képviselőház mai ülésén Falk Miksa dr. a válaszfelirati bizottság elnöke előterjesztette azt a javaslatot, melyben a felségének a trónbeszédben mondottakra a képviselőház megjegyzéseit és véleményét tolmácsolja.

A javasolt válasz mindenben osztja a felségnek reményeit és óhaját a jövőre nézve s hódoló szeretettel emlékszik meg arról a körültekintő gondosságról, melylyel a király az ország minden érdekére kiterjeszkedett.

A javaslat főbb vonásaiban így hangzik:

Alkotmányunk helyreállítása óta talán nem volt országgyűlés, melynek működése annyi nehézség közt indult volna meg, mint a jelenlegi. Majdnem három évtizeden át szeretett hazánk úgy anyagi, mint közmívelődési téren oly gyors előmeneteleket tett, melyek, elbizakodás nélkül mondhatjuk, az egész művelt világ elismerését vívták ki számunkra. Nehány év óta azonban e tekintetben kedvezőtlen fordulat állott be. Az anyagi jólét csökkenésével megapadtak aztán azon eszközök is, melyek a szellemi élet fejlődésére mulhatlanul szükségesek és habár a nemzet minden erejét megfeszítette, hogy e sajnos állapotot segítsen, annak vége ez idő szerint még be nem látható. Tudjuk, hogy ezen depresszió nem oly elszigetelt jelenség, mely csak hazánk területére szorítkozik, de ott, ahol a vagyonosság színvonala általában magasabb, néhány mostoha év könnyebben elviselhető, míg nálunk a kedvező idők fölőslégéből lázas gyorsasággal pótolni kellett azt, ami évtizedeken, sőt századokon át —

nem a mi hibánk által — el lett mulasztva, úgy, hogy a jövő esélyeire számított tartalékokról nem igen lehetett gondoskodni. Nagy megnyugvással vettük tehát, hogy a trónbeszéd is ezeket a kérdéseket helyezi előtérbe, kijelentvén, hogy a mezőgazdaság és az ipar és kereskedelem kedvezőtlen helyzete Felséged uralkodói gondjainak egyik legfőbbikét képezi és hogy Felséged kormánya is teljes tudatában van ebbeli feladata sulyának. E feladat megoldásának módjára nézve is a legmagasabb trónbeszéd nagybecsű ujjmutatásokat tartalmaz, melyek a mi nézeteinkkel teljes összhangban állanak. Főleg egy kérdés az, melynek szerencsés megoldása nagyot lendíthetne hazánk anyagi helyzete és melynek függőben maradása évek óta bénítólag hat legfontosabb érdekeinkre: ez a Felséged monarchiájának két általa közt fennforgó ugynevezett gazdasági kiigyezés ügye. A szóban álló ügynek jelenlegi stádiuma törvényes alappal bír, de mégis csak ideiglenes megélhetési módot képez, melynek létrehozataláért Felséged jelenlegi magyar kormányának feltétlen elismeréssel tartozunk, de ezen ideiglenes rendezés nem felel meg teljesen az 1867. évi XII. t. c. célzatainak, mely szerint ezen kérdések a két parlament egybehangzó határozatai alapján mindig meghatározott időre ugyan, de mégis évek hosszabb sorára terjedő érvénnyel megoldandók, hogy az általuk érintett nagyfontosságú érdekekre nézve bizonyos állandóság létesíthető legyen. Magyarország jogi álláspontja e tekintetben világos és megkérdhetetlen. Alapját azon törvények képezik, melyeket a magyar országgyűlés hozott és melyeket Felséged dicsőült ősei ismételtelen szentesítettek. Az 1867. XII. t. c. ezen jogi álláspontot nemcsak hogy nem változtatta, hanem ellenkezőleg a leghatározottabban megerősítette és a 8-ik §-ban egyenesen hivatkozik a pragmatika szankciójában foglalt azon feltételre, hogy Magyarország alkotmányos közjogi és belkormányzati önállása sértetlenül fennmaradjék. — Az 58. §-ban pedig visszatér ezen kérdésre és újból megállapítja, hogy a „kereskedelmi ügyek közössége nem foly a pragmatika szankciójából, mert annak értelmében a magyar korona országai, mint a fejedelem többi országitól külön álló országok saját felelős kormányuk és törvényhozásuk által intézkedhetnek a vámvonalak által szabályozhatnák kereskedelmi ügyeiket.” Ezen jogi állásponthoz még ma is feltétlenül ragaszkodunk, de készségesen csatlakozunk az említett törvény következő számaiban letett azon fölfogáshoz is, hogy Magyarország és Felséged többi országai között az érdekek közös érintkezései fontosak és számosak lévén, vám- és kereskedelmi szerződés kötése mindkét fél érdekében áll, feltéve, hogy ezen szövetség oly feltételek közt köthető, melyeknek előnyei ellensúlyozzák azt az áldozatot, melyet hozunk, midőn önálló intézkedési jogunk és így hazánk külön érdekeinek teljes terjedelemben való érvényesüléséről bizonyos időre lemondunk. Az igazságosság és méltányosság, melyet a legmagasabb trónbeszéd tőlünk vár, részünkről nem fog hiányozni, magától értetvén azonban, hogy — ugyancsak az 1867. XII. t. c. 68. §-a szavaival élve, melyekre az 1899. XXX. t. c. bevezetéssel egyenesen hivatkozik „ha és amennyiben az egyezkedés nem sikerül, az ország önálló törvényes intézkedési jogát magának fentartja és minden jogai e részben is sértetlenek maradnak.”

Ugy a vám- és kereskedelmi szövetség, valamint a vámtarifa ügyének rendezése kell hogy megelőzze azon harmadik nagyfontosságú kérdés tárgyalását, melylyel az új országgyűlésnek már a legközelebbi jövőben foglalkoznia kellend, értjük a külföldi államokkal kötendő kereskedelmi szerződések kérdését.

A mi a Horvát-Szlavonországokkal létesítendő pénzügyi egyezményt illeti, teljesen osztjuk Felségednek azon reményét, hogy kölcsönös jóakarattal sikerülni fog ezt a kérdést is az igazság és méltányosság alapján megoldani.

Élénk érdeklődéssel várjuk Felséged kormányának annak idején előterjesztendő, az ujoncjutalék megállapítására vonatkozó javaslatát. Ezen kérdés az általános hadkötelezettség behozatala óta megszünt egy elszigetelt kivált-

ságos osztálynak külön érdeke lenni, hanem mélyen belenyúl a nép valamennyi osztályának családi életébe, másfelől pedig igen érzékenyen érinti az állam pénzügyi viszonyait is.

A közigazgatás javítása érdekében már a múlt országgyűlésen történtek az első lépések, melyek, habár magukban véve aránylag kisebb fontossággal bírnak, de biztos következtetést engednek azon szellemre, mely Felséged kormányát a közigazgatás egész terén létesítendő reformnál vezetni fogja.

A pénzügyek terén várva-várjuk az egyes adók rendszerének átalakítását.

A mezőgazdaság, az ipar és kereskedelem kedvezőtlen helyzetéről már batorkodtunk nézetünket elmondani. Nagy megnyugvással vettük azon biztosítást, hogy Felségednek kormánya is teljesen át van hatva azon meggyőződéstől, hogy ezen különböző közigazgatási tényezők közt nemcsak hogy ellentét nincsen, hanem hogy mindegyiknek felvirágzása elválaszthatlanul össze van kapcsolva a másikéval és hogy csakis valamennyinek a trónbeszéd erre vonatkozó gazdag és tartalmas programja szerinti együttes és összhangzatos ápolásától és fejlesztésétől várható hazánk jelenleg oly kevéssé kedvező anyagi helyzetének javulása.

Egétő szükségnek tekintjük mi is az állami tisztviselők új anyagi, mint erkölcsi helyzetének javítását. Elismerjük, hogy ez — tekintettel a nagy pénzügyi áldozatokra, a melyek itt szóba jönnek — rögtön és egyszerre nem létesíthető, de nagy megnyugvásunkra szolgál, hogy Felséged kormánya ezen erkölcsi kötelesség teljesítését már a legközelebbi időben a legkisebb fizetéssel ellátott hivatalnokok osztályánál meg akarja kezdeni, egyszersmind pedig világos és szabatos szolgálati szabályzatot léptetni életbe, mely, midőn egyfelől az egyéni felelősséget kidomborítja, másfelől a tisztviselőt is minden önkény és meg nem érdemelt hátrátétel ellen megvédi.

Hegedüs Sándorról.

— Az Aradi Közlöny tudóstíjójától. —

Budapest, november 11.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter napok óta ágyban fekvő beteg. Reméljük, hogy állapota nem ad aggodalomra okot és talán egy két nap múlva már ismét ott látjuk a miniszteriumban dolgozó asztalánál és a képviselőházban.

Betegsége miatt nem mehetett el Kolozsvárra a református egyházkerület gyűlésébe és nem jöhetett el ma a hírlapírók nyugdíjintézetének küldöttségével Falk Miksához, hogy az intézet nevében üdvözlje a doktorj-ubilánst.

Bizonyára ő maga sajnálja ezt a leginkább. Mert a milyen buzgó munkás és serény, époly istenfélő és vallásos ő maga és egész családja... És hírlapírónak tartja magát ma is, ha nem is írással foglalkoztatja a közvéleményt, de fáradhatatlan újságírói tevékenységgel, körültekintéssel és mindenre való figyelemmel szolgálja a köz- és az ország érdekeit.

De nem vezércikket akarunk most írni róla. Hanem megemlíteni óhajtuk azt, hogy vallásosságával vetélkedik a Hegedüs Sándor jótékonyága.

Általánosan ismeretes az a kedves, patriarális családi élet, a mely a miniszter gondolkodását, érzelmeit és egyéniségét otthonában jellemzi. Tudva van, hogy a hol jótékonyágról szó van, ott a Hegedüs-család előljár. A miniszter neje már évek hosszú sora óta lelkesen buzgólkodik minden jótékony mozgalomban. Hiszen a nagypénteki jótékonyági gyakorlatok legfáradhatatlanabb apostola a kegyelmes asszony. De hogy mennyi jót tesznek ők titokban, azt igazán csak kevesen tudják.

Most is, hogy a miniszter részt nem vehetett a kolozvári gyűlésen, legalább jó szív-

ről akart bizonyosságot tenni, a mikor a szerep-tetéről megemlékezett. Vagy hogy talán nem is bizonyosságot akart ő tenni, mert erre nincs szüksége.

A hírlapírók nyugdíjgyűlésének igazgató-sági tagjai, a kikhez büszkén sorozza magát, sokat mondhatnának el Hegedüs Sándor titkos jótékonyaságáról.

Ma is, hogy Falkot ünnepeltük és a miniszter, a ki oly örömmel óhajtott résztvenni az újságírók élén, az ünnepélyen távollétével fájdalmas érzelmeket keltett, olyan megható dolgot halottunk a kereskedelmi miniszterről, amelyet lehetetlen e' hallgatni.

Tudott dolga, hogy Hegedüs Sándor több mint hét évtizedig volt a Nemzet munkatársa és vezércikkírója. Az első éveket kivéve soha sem vette fel a fizetését, hanem a mikor a segédszerkesztő az asztalára tette a pénzt, így szólott.

— Kinek lehetne ezzel jót tenni?

Mindig újságírókat értett.

A segédszerkesztő, — megnevezhetjük — Adorján Sándor, a M. N. mostani felelős szerkesztője mindig evidenciában tartotta az állásnélküli, vagy beteg, vagy éppen a sorssal súlyosan sújtott újságírókat s aztán elővéve a jegyzéket, igazságon és méltányosan juttatta el a Hegedüs fizetését a kiszemelt s megszorult kollégának.

Szeretik is az újságírók Hegedüs Sándort „vagyon” külömbiség nélkül. Ma is kollégájuknak tekintik őt, a miként a miniszter is jól érzi közöttük magát.

Szívükből kívánják, hogy nagy tehetséggel, páratlan lelkesedésével mielőbb folytassa, és minél tovább folytassa működését.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Rantzauk, színmű. (Páratlan bérlet.)
Szerda: Virágcsata, operette. (Páros bérlet.)
Csütörtök: Szívem, bohózat. (Páratlan bérlet.)
Pentek: Postás fiu, operette. (Páros bérlet.)
Szombat: Postás fiu, operette. (Páratlan bérlet.)

* **Jó falusiak.** Sardou régi, jó falusi alakjait, ezeknek naiv és nevetséges intrikáit látuk és hallottuk ma este a színpadon. Sardou szellemes és ötletes színművét kissé langyos szorgalommal jutszották a társulat tagjai. Szerepet nagyon kevesen tudtak, de ennek dacára jól mulattak a kevés közönség. Paulina szerepében kissé monoton volt *Angyal Ilka*; míg *Menszáros* a fiatal leány, Margit szerepében elég ügyes volt. *Bács*, mint Villepreux báró, elfogadható képet adott a neje becsületében kételkedő gentleman emberről. Jók voltak *Polgár Sándor*, *László Gyula* és *Giréthy Károly*.

* **Zilahiné népszínházi szerződése.** Megirtuk nemrég, hogy a Népszínház igazgatósága szerződtette *Zilahiné-Singhoffer* Vilma, Zilahi Gyulának, a jövő év aradi színigazgatójának nejét, tekintettel azokra a fényes sikerekre, melyeket a kiváló művésznő népszínházi vendégszereplése alkalmával aratott. Az aradi közönség eddig úgy volt értesülve, hogy Zilahiné-Singhoffer Vilma jövő évtől kezdve az aradi színháznál fogja a koloraturénekesnői szerepet betölteni s népszínházi szerződése miatt most nyugtalan hírek kerültek forgalomba. Zilahinét a Népszínház igazgatósága megkínálta ugyan három éves szerződéssel, de az aradi közönség megnyugtatóra jelenthetjük, hogy a művésznő csak igen rövid időtartamra, az aradi színház megnyitásáig írta alá szerződését. Zilahiné már a megnyitáskor, mint rendes és állandó tag fog Aradon föllépni.

* **A Rantzauk.** A gyűlölködő Rantzauk drámája két év előtt kitűnő előadásban került színpadra, mert a szereplők mind egyéniségüknek megfelelő szerepekhez jutottak. A keddi előadás ugyanazzal a szereposztással megy végbe. A két ellenséges testvert *Fenyéri* és *Bács* játsza, az iskolamester jószágos alakját *Mezei*, *Georget* és *Louise* *Palágyi* Lajos és *Angyal Ilka*, *Bács-*

né és *Tolnainé* vesznek még részt a régiék közül nagyobb szerepekben. Ujak *Komlósi* Ilonka *Harmath* Józsa helyett, *Nemes* Sándor *Gáthy* Kálmán helyett és *Réti* István *Czakó* helyett. Az élvezetesnek ígérkező drámai előadás páratlan bérletre esik.

* **Lukács Juliska szerződése.** A népszínház drámai művésznője, Porzsoltné *Lukács* Juliska, aki jelenleg a kolozsvári színháznál, mint állandó vendég szerepel, virágvasárnaptól kezdődőleg, *Makó* Lajos szintársulatához szerződött, Debrecenbe.

* **A postásfiu** diszletei, jelmezei és kellékei holnap érkeznek meg Budapestről egy egész waggonnal. A Magyar színház díszmestere már ma érkezett meg, hogy maga vegye át és helyezze el az értékes diszleteket. A próbák az operettből naponként *Giréthy* Károly rendezése mellett folynak, a ki nálunk is azt a szerepet fogja játszani a darabban, a melyet Budapesten ötven és egynéhányszor. A címszereplő *Rubos* Árpád.

Városatya-jelölés

a második kerületben.

(A függetlenségi-párt jelölő-értekezlete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 11.

Az aradi függetlenségi párt II-ik kerületének szavazó polgárai ma este impozáns számban gyűltek össze értekezletre, hogy megejtsék a jelöléseket a vasárnap tartandó városatya-választásra.

Az érdeklődés az értekezlet iránt oly nagy volt, hogy a *Jópásztor* vendéglő nagyterme nem volt képes befogadni a választópolgárokat, a kik között ott voltak az aradi függetlenségi párt vezetői és legelőkelőbb tagjai.

A jelölés azok személyére nézve, a kiknek nevével a kerület a választási harcba belemegy, egyhangú volt. Egyetlen törvényhatósági tagsági helyre nem történt csupán jelölés, tiz városatya helyére a mai értekezlet csak kilenc jelöltet állított, a tizedik jelölt személyében később fognak megállapodni.

Az értekezlet lefolyása a következő volt:

Rosmanith Albert, a II-ik kerületi függetlenségi párt elnöke üdvözölte a nagy számban megjelent választókat és megnyitván az értekezletet, előterjeszti azt a névsort, a melyet egy szűkebb körű bizottság állított össze a második kerület függetlenségi jelöltjeiből. A kijelölő bizottság úgy állította össze a listát, hogy azon minden társadalmi osztály, a kereskedők és a latajnerek éppen úgy képviselve legyenek, mint az iparosok, kéri a megjelent párttagokat, hogy nyilatkozzanak: elfogadják-e a jelölést vagy sem.

Nagy Sándor dr. Felszólalását avval kezdi, hogy bár nem a második kerület szavazója, de annyira függetlenségi érzelmű ember, hogy kötelességének tartja résztvenni a párt minden ténykedésében s segíteni azt minden munkájában. Áttérve a jelölés kérdésére: a felolvasott névsorból arról értesül, hogy a jelölő bizottság felvette a kerület jelöltjei közé *Tiszti* Lajost is. A bizottság ezen elhatározása következetes és okszerű volt, mert helyénvaló, hogy egy olyan ember, a ki a párt ügyét évtizedek óta szolgálja, a párt nevében helyet foglaljon abban a testületben, a mely a város polgárainak sorsát intézi.

Eppen *Tiszti* Lajos megbizásából kell azonban kijelentenie, hogy *Tiszti* a jelölt-

séget nem hajlandó elfogadni. Köszönetét fejezi ki általa a pártnak a megtiszteltetésért, de kijelenti, hogy miután tudomása van arról, hogy ebben a kerületben a kormánypárt *Stauber* Józsefet, az *Aradi Közlöny* felelős szerkesztőjét jelölte, nem akarja, hogy ugyanegy kerületben két lap szerkesztője álljon egymással szemben s erre való tekintettel a jelöléstől *Stauber* József javára visszalép. Ő *Stauber*ben, bár ellentétes pártállásuak, a hírlapírókat tekintve s készségesen átengedi a teret a fiatalabb erőnek, aki tevékenységénél és szabadelvűségénél fogva különben is érdemessé tette magát a bizalomra.

Müller Károly, mint a párt elnöke, megerősíti *Nagy* Sándor dr. szavait. Ő előtte is éppen így nyilatkozott *Tiszti* Lajos s így arra kéri az értekezletet, hogy helyébe más jelöltet állítson.

Benedek Árpád, az „Arad és Vidéke” társszerkesztője szólott ezután. Ő is csatlakozik *Tiszti* Lajos felfogásához és őszinte örömmel, lelke mélyéből örülne azon, ha *Stauber* Józsefet a függetlenségi párt is jelölné. Nem a pártállást kell itt tekinteni, hanem a közérdeket, amelynek szolgálatába szegődve, munkálkodik *Stauber* József, aki kormánypárti férfiú léteére is olyan loyális, tisztességes ellenfél, hogy a függetlenségi párt csak önmagát becsüli meg, hogy *Stauber* jelöltségét támogatja s őt győzelemre jutásában segíti. *Tiszti* Lajos is önzetlen kollégialitásból lépett vissza *Stauber* javára; kéri az értekezletet, hogy *Tiszti* Lajos jelölése helyett vegye fel listájába *Stauber* Józsefet.

Müller Károly és *Rosmanith* Albert szintén *Staubert* ajánlják *Tiszti* Lajos helyébe a párt jelöltjéül. (Eljenzés.)

Nagy Sándor dr. hosszabb beszédben szól *Stauber* jelölése mellett. Felsorolja azokat az érdemeket, melyek *Stauber* Józsefet méltóvá teszik arra, hogy a törvényhatóság tagjai között foglaljon helyet. A párt mintegy kötelességének tesz eleget, ha támogatja azt az embert, aki *Kossuth* Lajos szellemének megtette azt, hogy lapja jövedelmét hónapokra felajánlotta a *Kossuth*-szobor céljaira. A választási harc alatt a lehető legloyálisabb magaviseletet tanusította a függetlenségi párttal szemben, elvek- és nem személyek harcának tekintette azt a küzdelmet, amelyben egyik fél a függetlenségi párt elnöke volt. Az iparosok és kereskedők érdekében szembeállt az agrárius-tábor ellen, védte azok érdekeit, nemcsak a betű hatalmas erejével, hanem az önmaga testi épsége árán is. Az ilyen tiszta szabadelvű gondolkodású ember hasznára van annak az eszmének, amelyet a függetlenségi párt is zászlajára irt, ő is harcosa a liberalizmusnak. *Stauber* József egyébként egyéni jelleme és publicisztikai karakterénél fogva is diszére fog válni a város törvényhozó testületének s méltányos is, hogy ő, mint a sajtó első embere, helyet foglaljon a törvényhatósági bizottság tagjai között. (Felkiáltások: Elfogadjuk! Éljen *Stauber*!)

Rosmanith Albert elnök ezután ki mondja a határozatot, hogy az értekezlet *Tiszti* Lajos helyére egyhangúlag *Stauber* Józsefet jelölte.

Müller Károly előbb mint a párt köz-katonája szól. most pedig mint pártelnök szólal fel. Szankcionálja az előbbi hatá-

rozatot és örül annak, hogy a párt felvilágosodottsággal hozzájárult *Stauber József* jelöltetéséhez. Sajnálja, hogy *Tissti Lajos* nem fogadta el, ha csupa loyaltásból is, a jelöltséget, mert ő legjobban szeretné, ha mindkét férfit bent látná a törvényhatóságban. Mind a két lap nagy szolgálatot tesz Aradon a szabadelvűségnek, egyformán megvédte a kis embereket az agrárius térfoglalás ellen s ezért ő bizalmát és köszönetét fejezi ki úgy a két szerkesztőnek, mint *Benedek Árpádnak*, aki egyuttal jegyzője is a függetlenségi pártnak.

Még egy változáson ment volna keresztül a névsor, ha az értekezlet megállapodott volna a jelölt személyében. *Fischer Lipót* ugyanis, akit a kijelölő bizottság a listába felvett, nem hajlandó jelöltséget vállalni.

Nagy Sándor dr. *Fischer Lipót* helyébe *Schartner Sándor dr.* kir. törvényszéki bírót ajánlja felvenni. A függetlenségi párt keresve sem talál bizalmára méltóbb embert *Schartner dr.*-nál, aki függetlenségét hivatali életében ép úgy meg tudja óvni, mint a közpályán. Szívvel-lélekkel pártolja *Schartner dr.* jelölését s kéri az értekezletet, hogy vegye fel listájába annak az embernek a nevét, aki tekintélyénél, tudásánál és függetlenségénél fogva méltóképpen képviselheti a II-ik kerületet a törvényhatóságban.

Avarry Géza a választók élénk éljenzésétől kísérve hosszasan szól *Schartner dr.* jelölése mellett.

Schwartz Zsigmond ezzel szemben *Fejér Gyulát* ajánlja jelöltül. Többen pedig *Panker Viktor* nevét hangoztatják.

Nagy Sándor dr. látva, hogy a választók nagy többsége *Schartner* mellett foglal állást, kéri az elnököt, hogy ilyen értelemben mondja ki a határozatot.

Rosmanith Albert elnök elsősorban felolvassa a megállapított és elfogadott névsort, amely szerint a függetlenségi párt jelöltjei a II. kerületben:

Berán Antal,
Bartl János,
Magyari Ferenc,
Meisztorovich János,
Rosmanith Albert,
Steigervald Alajos,
Stauber József szerkesztő,
Szilvássy László dr.,
Sebesy Ferenc.

A tizedik helyre vonatkozólag a jelölést az elnök határozata értelmében a mai gyűlésen nem ejtették meg. Az elnökségnek ugyanis nincs hivatalosan tudomása arról, hogy *Fischer Lipót* a jelöltséget tényleg nem hajlandó elfogadni, az esetben, ha *Fischer Lipót* tényleg nem vállal jelöltséget, az elnök néhány nap múlva fogja nyilvánosságra hozni, a választókkal közölni a tizedik jelölt nevét.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Uj hitelszövetkezet.** Vasárnap délután 3 órakor tartotta az aradi alkalmazottak hitel és segély-egylete: mint szövetkezet alakuló közgyűlését a városnáza földszinti termében. *Mészáros János* elnök kifejti az egyesület célját, mely a kisember felsegítésében, talpra állításában áll. Napirendre tűzi: a kidolgozott alapszabályok megvitatását és az ideiglenes tisztikar választását. *Vályi Nagy György* jegyző erre felolvasta az alapszabályokat, melyeket elfogadtak. A szövetkezet megalakul 1902. január 1-vel, ha legalább 500 üzletrész aláira-

tik, az üzletrész jegyek száma korlátlan. Egy üzletrész jegy ára 20 korona. Beiratási díj gyanánt 50 fillért, 1902. január 1-én az üzletrész jegyek árának 20 százalékát vagyis egy rész jegy után 4 koronát kell fizetni, míg a fennmaradó összeg heti 20 filléres befizetések útján 18 hó alatt törlesztendő. A tagok vagyoniilag csak jegyzett üzletrész jegyük erejéig felelősek; tehát nem egyetemlegesen felelősek. Minden tag betétjének 1/6-ét kölcsönképen igénybe veheti; ennél nagyobb összegű kölcsönt csak váltó, vagy kötelező útján vehet igénybe, a kölcsönök 20 koronától 200 koronáig terjedhetnek; a kölcsönök után 2 százalékos kezelési díj és az igazgatóság által előre meghirdetendő és a törvény által is megítélhető kamat jár. Az alapszabályok elfogadása után az értekezlet *Mészáros Jánost* az igazgatóság elnökévé, míg igazgatóknak: *Maté Jánost*, *Mayer Nándort*, *Kristóf Györgyöt*, *Kolozsi Sándort*, *Pecsenye Istvánt* választotta. Az ügyészi teendők ellátására *Vannay János dr.* kéretett fel. A felügyelő bizottság a következőképpen alakult meg: elnök *Rittler János*, tagok: *Czompó Ferenc*, *Gál Márton*, *Lukucz István*, *Pecsenye Lajos*, *Pongrácz István*, *Weber Péter*; a jegyzői teendőkkel *Vályi Nagy György* bízott meg.

(*) **Fillér-asztaltársaság.** A II. ker. Filler asztaltársaság választmánya folyó hó 10-én tartott ülésén elhatározta, hogy mint az ez előtti években, úgy ez idén is a szegény tanulók segélyezésére 50 pár lábbelit készíttet, melynek elkészítésére felhívja az érdeklődő iparosokat, hogy az ár és anyagra vonatkozó írásbeli ajánlataikat folyó hó 23. déli 12 óráig a kör helyiségébe benyújtani sziveskedjenek, mert az ezután beérkezők figyelembe nem vétetnek. A választmány.

A Kintzig-betörés tettesét elfogták.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 11.

Az aradi Kintzig-betörés tettese kézrekerítése iránt megindított rendőri nyomozatnak hamarosan meglett az eredménye. A betörőt tegnap délelőtt a budapesti államrendőrség elfogta és letartóztatta.

A szenzációs elfogatásról tegnap délután érkezett Aradra az első hír. A budapesti főkapitányság tegnap délután 4 órakor táviratban tudatta *Green Nándor* alkaptánnyal, hogy *Gáspár Lajos* asztalos-segédet letartóztatta, mert kétségtelen bizonyítékokat talált arra, hogy az aradon öv. *Kintzig Ferencné* lakásán elkövetett betörésnek *Gáspár* a tettese.

Hogy a vakmerő tolvaj ilyen rövid idő alatt kézrekerült, abban nemcsak a rendőrségnek ügyessége, hanem a betörő tapasztalatlansága és ügyetlensége is közrejátszott.

Gáspár ugyanis, aki valószínűleg álnév alatt tartózkodhatott Aradon, innen egyenesen a fővárosba vette útját s ott megkezdte a lopott értéktárgyak és ékszerek értékesítését. A budapesti rendőrség ezen munkája közben csípte meg *Gáspárt*.

Az elfogatás részleteiről még a rendőrség sem kapott értesítést. *Gáspárt* holnap, vagy holnapután Aradra kísérik s ekkor veszi majd az aradi rendőrség vallatóra a kézrekerült betörőt.

Valószínű, hogy *Gáspár* feltűnt a budapesti rendőrségnek a tömeges ékszer-elzálogosítás és eladás folytán. A kerületi kapitány elé kísérték, ahol határozottan tagadta azt, hogy ő követte volna a betörést. Alibijét avval akarta igazolni, hogy a betörés napján s már előbb is állandóan Budapesten volt s sógoránál vett ki lakást. Az ékszerekre vonatkozólag, amelyet árulgatott, azt adta elő, hogy egy barátjától kapta a fővárosban.

A kapitány elsősorban is megmotoztatta *Gáspárt*; két tárcát találtak nála, (ezek egyike Kintzigéktől való) s összesen 66 koronát. A nagyobbik pénztárcában 50 korona készpénzt és

6 darab adlogcédulát találtak, egy kisebb bőrtárcában pedig 16 korona pénzt.

A zálogcédulákon az ékszerek leírása megegyezik ama leírással, amelyeket az aradi rendőrség adott ki a Kintzigéktől ellopott ékszerekről. Ez a körülmény megerősítette a budapesti rendőrség gyanuját s most már elrendelték a házmotozást is.

A *Gáspár* lakásán haladéktalanul fogantatosított kutatás szolgáltatva *Gáspár* bűnösségére a kétségtelen bizonyítékokat. *Gáspár* tényleg sógoránál volt megszállva s itt tartották meg a házkutatást is. A betörő ágyában, a szalmazsák alatt 240 koronát talált a detektív. Otthon voltak legnagyobb részben az ellopott ékszerek is, egy csomó karperec, nyaklánc, a *K. J.* betűs női aranyóra, a nyakékek, ezekből azonban a briliántok hiányoznak.

A takarékpénztári betétkönyv s a részvények nincsenek meg, az ékszerek közül pedig egynehány már elzalogosítva van. Az ellopott ékszerek nagy részét azonban megtalálták.

Ennyit tud az aradi rendőrség; hogy a betétkönyvet és a részvényeket hova tette *Gáspár*, arról nem jött értesítés. A budapesti rendőrség jegyzőkönyve valószínűleg a betörővel együtt fog Aradra megérkezni.

Gáspár Lajos 32 éves, nőtlen, róm. kath. vallásu, kassai asztalos-segéd.

Budapest, november 11.

Fővárosi tudósítónk jelenti *Gáspár* letartóztatásáról:

Az a negyedmillió betörés, melyet a múlt hét folyamán követtek el Aradon *Kintzig Józsefné* kárára, az egész ország rendőrségét mozgósította. A budapesti főkapitányság is résen volt és még szombaton este letartóztatta a betörés egyik tettesét, egy *Gáspár Lajos* nevű veszedelmes csavargót. *Gáspárnál* a betörés alkalmával ellopott ékszerek igen nagy része megkerült, de bizony csak zálogcédula alakjában. A betörő megvallotta, hogy tettestársai is voltak, de ezek kilétét nem árulja el. A rendőrség, melynek részéről *Csócsán* fogalmazó vezette a vizsgálatot, *Gáspárt* ma reggel átkísérte az ügyészség fogházába.

TANUGY.

(—) **Tanítók kinevezése.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Bogyó Adorján* és *Deák Sándor* okleveles tanítókat a magyarvilágosi állami elemi népiskolához rendes tanítóvá kinevezte.

(—) **A kereskedelmi szaktanfolyam megnyitása.** Ma, kedden este 9 órakor, a felső kereskedelmi iskola egyik tantermében nyílik meg, ünnepélyesség kíséretében az *Aradi Kereskedők Köre* által az aradi kereskedelmi alkalmazottak szakműveltségének, képességeinek fejlesztésére alapított *kereskedelmi szaktanfolyam*. A tanfolyamot *Tedeschi Viktor*, a kör elnöke és *Hegyi Albert*, a kör közművelődési osztályának igazgatója fogják a tanfolyam jelentőségét és hivatását méltató szavakban megnyitni. A ünnepélyre a kör meghívta *Abrai Lajos* felsőkereskedelmi igazgatót, az aradi *Lloyd-társulat*, az aradi kis és közép kereskedők társulata elnökségét, az ingyenes helyek alapítóját. A megnyitó beszédek után a tanfolyam előadói: *Somogyi Gyula dr.* felső kereskedelmi iskolai tanár és *Zádor Bertalan*, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság aradi titkára fogják a tanfolyamra tervbe vett tanítási anyagot ismertetni. A tanfolyam megnyitó ünnepélyére a kör választmányi tagjait, ugyyszintén az érdeklődő kereskedő-főnököket szívesen látja a kör elnöksége.

(—) **Az ács és kőműves tanoncok téli tanfolyama** az aradvárosi iparos tanonciskolában f. hó 15-én veszi kezdetét, amiért is felhivatnak a helybeli építésszek, építő-, kőműves és ács-merek, hogy a náluk alkalmazott tanoncokat a

jelzett napon a templomutcai fiiskola helyiségében okvetlenül beírassák és azokat az oktatási órák pontos látogatására utasítsák. Az iparostanonciskola igazgatósága.

A soproni bank üzelmei.

(Nagy veszteségek a tőzsdén.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 11.

A soproni bankbukás rendkívüliségét semmi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy még mindig, ugyszólván napról-napra, újabb és újabb szenzációk derülnek ki ebben az ügyben. Az eddigi vizsgálatnak kétségkívül szenzációs eredménye az, hogy *new Schladerer Alfréd volt az, aki a töméntelen pénzt a börzén eljátszotta, hanem maga a bank.*

Oriási kötésekkel csinált osztrák hitelbank részvények, alpesi bányá és osztrák államvasúti részvényekben, amely kötések nem közönséges különbözeteknek lehettek szülni. Ez az örült játék a kilencvenes évek derekáig tartott, több bécsi bankár közvetítésével. Azután már abbahagyta a bank a játékot, a mely — úgy látszik — következetesen veszteséggel járt.

Hogy Schladerer mennyire bizott a maga szerencséjében, annak a jellemzésére elmondjuk a következő esetet:

Tudomása volt arról, hogy egyik vármegyei nagygyárosnak, a kivel ő egyébként is összeköttetésbe állott, ötven darab vasmegeyi villamossági elsőbbségi kötvénye van. Levelet írt tehát neki, hogy mivel most a koronaérték számítása lépett életbe, a társaság új kötvényeket nyomtatott s ajánlatos volna, ha ő is becserélné a régi kötvényeket újakkal. A becserélést eszközölheti az építő banknál vagy közvetlenül a társaságnál Szombathelyen...

Tehát anyira elbizakodott volt, hogy egy pillanatra sem rettegett a gondolattól, hogy a szóban forgó gyáros Szombathelyre fogja küldeni kötvényeit becserélés végett, mely esetben Schladerer hamisítása nyomban kiderült volna. A gyáros azonban Schladererhez fordult s kapott jó értékpapirjai helyett hamisakat, de — koronaértékben.

Sopronban több német származású polgár azt hangoztatta, hogy a bíróság azért rendelte el több, a bank ügyében érdekelt polgár ellen a bűnügyi zárlatot, vizsgálatot és vizsgálati fogságot, mert a soproni németsegen akart ezzel tulajdonképpen boszút állani.

Hogy mennyire valótlan ez, bizonyítja az a körülmény, hogy az ügyészséghez egész sereg névtelen levél érkezett már a bankügyben. E levelek mind németül vannak írva. Íróik elismeréssel vannak a hatóságok eddigi intézkedéseiről, de ezeket nem tartják eléggé erélyeseknek. Szigorubb intézkedéseket sürgetnek és meg is nevezik az igazgatósági tagokat, a kiket mindenféle fizelmekkel gyanúsítanak.

Printz Ferencz városi árvaszéki elnök fejelemi ügyét a közigazgatási bizottság fejelemi tanácsa szombaton tárgyalta és Printzet az árvaszék határozatának önkényes megmásmításáért dorgálásra ítélte. Enyhítő körülménynek vették Pintznek 23 évi kifogástalan szolgálatát és azt, hogy a 12.885 korona kárt megtérítette.

Margittai József, a pénzügyminiszterium osztálytanácsosa ma a soproni bankbukás ügyében vizsgálatot folytatott le. Eddig összesen 121.000 koronának letétbe helyezése után föloldották a Thuring, Mechl, Zettl és Schneider-féle fizleteket a bűnügyi zár alól.

HIREK.

— Széll Kálmán Bécsben. Széll Kálmán miniszterelnök ma délután Bécsbe utazott, hol ő felsége holnap külön kihallgatáson fogja fogadni. Széll ezen bécsi tartózkodását arra is felhasználja, hogy Körber dr. osztrák miniszterelnökkel az autonóm vámtarifa ügyében konferáljon.

— A budapesti egyetem új disz doktorai. A budapesti egyetemen ma avatták fel nagy ünnepek között az egyetem új disz doktorait, Horánszky Nándort és Daruváry Alajost, a kuria másod-elnökét. Az új disz doktorokhoz Concha Győző, a jogi fakultás dékánja intézett meleg hangú felavatóbeszédet.

— Tisza Kálmán állapota. Tisza Kálmán betegségében tegnap óta javulás állott be úgy, hogy a beteg már rendszeren étkezhet. Orvosai remélik, ha csak valamely rendkívül körülmény nem jó közbe, a beteg néhány nap múlva elhagyhatja a szobát.

— Arad új képviselője és a kereskedők. Salacz Gyulát, Aradváros új országgyűlési képviselőjét az Aradi Kereskedők Köre, a melynek egyik disz tagja Salacz, megválasztása alkalmából átiratban üdvözölte, s ez üdvözlésben kérte őt az aradi kereskedelem ügyeinek, valamint az országos kereskedelmi érdekek hathatós támogatására. Az üdvözlésre Salacz most a következő levéllel felelt:

Az Aradi Kereskedők Köre
tek. Választmányának

Aradon.

A tekintetes Választmány a folyó évi október hó 15-én tartott üléséből városunk országgyűlési képviselőjévé történt megválasztásom felett örömet nyilvánítani, annak alkalmából engemet üdvözölni s nekem az új pályához szerencsét kívánni méltóztatott.

A kitüntető figyelem őszinte hálával tölti el lelkemet s valóban kedves kötelességet teljesítetek, a midőn az irántam való rokonszenv és becsülés ezen megnyilatkozásáért forró köszönetemet ezennel kifejezem, s ígérem, hogy törekedni fogok, miszerint hazánk kereskedelmének érdekei ne csak megóvassanak, hanem az állam hathatós támogatásával kereskedelmünk a virágzás oly fokára emelkedhessék, hogy a nemzeti vagyonsodás egyik legbiztosabb tényezőjévé képezhessen.

Magamat nagybecsű jóindulatukba továbbra is ajánlva és legszívélyesebb üdvözlétemet kifejezve vagyok.

Aradon, 1901. november hó 6-án.

kiváló tisztelettel

Salacs Gyula.

— Dr. Falk Miksa jubileuma. Vasárnap délelőtt ment végbe dr. Falk Miksának jubileumi ünneplése a Pester Lloyd szerkesztősége mellett levő lakásán, ahol sorra jöttek az üdvözlő-küldöttségek a jubiláns elé. Elsőnek a Pester Lloyd szerkesztősége tiszteleggett a jubilánsnál testületileg. A jubilánst Veigelsberg Leó helyettes szerkesztő üdvözölte szép szavakkal, mire Falk Miksa szeretetreméltóan válaszolt. A Pester Lloyd kiadóhivatala nevében Mauthner Károly kiadóhivatali főnök, a nyomdászok nevében pedig Müller Agost nyomdaigazgató üdvözölte az ünneplést, aki mind a két küldöttségnek szíves hangon válaszolt. Következett a bécsi Concordia hírlapírók egyesületének küldöttsége, melynek nevében Bauer Gyula német nyelven üdvözölte a jubilánst, aki egyideig elbeszélgetett a bécsi hírlapírókkal s ezek távozása után a Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézetét tiszteleggett Heltai Ferenc alelnök vezetésével, a kinek beszédére Falk igen szívélyesen válaszolt, a nyugdíjintézet felvirágzása körül neki tulajdonított érdemeket elnöktársaira hártva. Ezután átadták az ünneplésnek a nyugdíjintézet összes tagjainak autogrammaival ellátott díszes albumot. Majd az Újságíró Egyesület nevében Vácssi József orsz. képviselő üdvözölte

Falk Miksát. Következett az Otthon küldöttségének tisztelegése. Mindkét küldöttség üdvözlésére Falk igen meleg hangon válaszolt. Azután a vidéki hírlapírók országos szövetségének küldöttsége tisztelegett, amelynek tagjai voltak: Kulinyi Zsigmond elnök (Szeged), Szávay Gyula (Győr) és Barát Ármán (Temesvár) alelnökök, Palócz László (Szeged) titkár, Breier Lajos (N.-Becskerek), Békefi Antal (Szeged), Ujlaki Antal (Szeged) és Setét Sándor (Eger) igazgatósági tagok. A katolikus írók és hírlapírók országos Pázmán-egyesületének nevében Margalits Ede dr. egyetemi tanár intézett beszédet az ünnepléshez, aki ezután a Lipótvárosi kaszinó küldöttségét fogadta, amely Lánzy Leó elnök vezetésével jelent meg. Lánzy beszédére Falk meghatottan válaszolt. Az I. kerületi választópolgárok küldöttsége dr. Schwartzler Ottó udv. tanácsos elnöklété alatt tisztelegett. Itt a tisztelegők közt megjelent Széll Ignác államtitkár is. Falk Miksa válaszában meghatva mondott köszönetet választóinak a megjelenésükért és üdvözlésükért. Ezután pedig a küldöttség tagjaival hosszabb ideig elbeszélgetett. A budapesti kereskedelmi és iparkamara elnöksége (Lánzy Leó, Légrády Károly, Hütti Tivadar elnökök, Fritz Péter titkár) tisztelegett ezután s szónokuk Lánzy Leó volt. — A kereskedelmi csarnok nevében Jellinek Henrik elnök üdvözölte Falkot, aki mindkét küldöttségnek meghatva mondott köszönetet. A tudomány egyetem küldöttségét, amely a jubiláris aranydiplomát volt hivatva átnyújtani, Vécsey Tamás dr., az egyetem rektora vezette s a küldöttség tagjai voltak kivül: Medveczky Frigyes dr., a bölcsészeti kar dékánja, Lánzy Gyula dr., Békefi Remig dr. és Sági Gyula dr. egyetemi tanárok. Az ünnepi szónok Vécsey dr. volt, aki ékes beszéd kíséretében adta át az ünneplésnek az arany diplomát. Ezután Medveczky dr., a bölcsészeti fakultás dékánja, promoveálta Falkot jubiláris doktorrá. A pesti Lloyd-társaság küldöttsége Kohner Zsigmond elnöklété alatt jelent meg. A városi villamos vasut r.-t és az angol-osztrák bank küldöttségeit Kohner Ágost vezette az ünneplés. A pesti könyvnyomda részv.-t. küldöttségét lovag Falk Zsigmond, a kelenföldi kaszinó tagjait dr. Kertész Ába elnök vezette. — Falk Miksa valamennyi küldöttségnek meghatva mondott köszönetet. A tisztelegések délután fél 2 órakor értek véget.

— Malálozás. Széles körben általános részvétet keltett Lustig Adolf urnak, az aradi társadalom egyik kiváló férfiának hosszas szenvedés után ma reggel 8 órakor bekövetkezett halála. A megboldogult városunk közelében is buzgóan működött és mint a törvényhatósági bizottságnak tagja, évtizedeken át elismerésre méltó működést fejtett ki. Halálával nagy veszteség éri az aradi izr. hitközséget és az annak kebelében fennálló intézményeket. 40 évig szakadatlanul mint az izr. hitközség képviselőtestületének tagja áldásos tevékenységével hervadhatatlan érdemeket szerzett magának. A Chevra-Kadischanak és izr. jótékony egyletnek évtizedeken át volt elnöke és a nevezett egyletek felvirágozása az ő nevével áll szoros kapcsolatban.

A gyászborult család a halálesetről a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Lustig Adolfné szül. Bernát Johanna tudatja saját, valamint gyermekei és a rokonok nevében, a szeretett férj, apa, nagypapa, testvőr és rokon Lustig Adolf ur a Chevra Kadischa és jótékony egylet elnökének életének 78-ik évében f. hó 11-én történt elhunytát. A temetési szertartás november hó 13-án d. u. fél 8 órakor fog Zoltán-utca 1. sz. olajt megtartani. Áldott legyen emléke! Arad, 1901. november 11-én Lustig Ármán szül. Lustig Julia. Dr. Radó Károlyné szül. Lustig Ilka, Deutsch Gyuláné szül. Lustig Adél, Lustig Andor gyermekei. Özv. Domán Jakabné, özv. Schwarc Józsefné, testvérei. Lustig Ármán, Deutsch Gyula, Dr. Radó Károly, vejel. Radó Kálmán, unokája.

A Chevra Kadischa és jótékony egylet érdemű elnöke elhalálozásával tegnap este tartott rendkívül ülésén foglalkozván, Deutsch Bernát hitk. elnök indítványára elhatározták, hogy

1) Lusztig Adolf elhunyt feletti osztatlan részvétét jegyzőkönyvileg fejezi ki,

2) az elhunytak elévületlen érdemeit határozatilag megörökíti,

ő emlékének tiszteletére 4000 koronával „*Lustig Adolf-alapítvány*” létesítetik, melynek kamaai az elhalálkozás évfordulóján szegények között kiosztatnak. A Chevre Kadischa és jót. egyle a gyászestéről külön-külön a következő gyászjelentést adták ki:

Az aradi Chevre Kadischa (betegápoló és temetkezési testvéregylet) a legmélyebb megilletődéssel és osztatlan fájdalommal tudatja, hogy kiváló érdemű, az ember- és testvérszeretet erényeiben gazdag elnöke *Lustig Adolf* ur f. é. november hó 11-én d. e. 9 órakor áldásos tevékenységű életének 78-ik s az egylet jeles vezetésének 15-ik évében elhunyt. Az emberbaráti szeretet, a testvéri együttartozandóság, egyletünk kegyeletes feladatai a megdicsőültben lelkes, odaadás-teljes buzgalmu művelőjüket, a felebaráti könnyörbütséggel áldozatkész gyakorlóját veszítették. Egyletünknek mindenha oszlopos tagja, magasított hivatásának önfeláldozó, lankadatlan tevékenységű, azt teljes egészében betöltő művelője volt. Az örök igazság kegyes Ura részeltesse a jók és igazak földöntúli honánar menyéi örök fényességében! Drága halotturknak földi maradványai f. é. november hó 18-án d. u. fél 3 órakor fognak az aradi izr. sírkertben örök nyugalomra tetetni. Emléke egyletünkben elenyészhetlen! Áldás hamvait!

Az aradi izr. jótékony egylet legmélyebb osztatlan részvétellel tudatja, hogy *Lustig Adolf* ur az egyletnek önfeláldozó, kiváló buzgalmu és odaadás-teljes ténykedésekben kiérdemült elnöke, a jótékonyágnak szentelt élete 78-ik és az egylet kitűnő vezetésének 28-ik évében, folyó évi november hó 11-én d. e. 9 órakor jobblétre szenderült. A megdicsőült, kinek fáradhatlan, a könnyörbütséggel, az emberbaráti szeretet és irgalom magasított céljait szívvél, lélekkel munkáló tevékenysége módot talált a szegények és szülőkölködések keserüségfacsarta könyeinek leltörlesztésére, méltó jutalmát fogja azon könyvekben találni, melyeket nemes, nagy szívének utolsó dobbanata gyámoltjai szemeiből facsar. Ezen elárultak áldást kérő imái fogják bevezérelni elköltözött nemes lelkét a szeretet műveit munkálók örök fényességű honába. Az Urhoz megtért drága halotturknak földi maradványai f. é. november hó 18-án d. u. 1/3 órakor fognak az aradi izr. sírkertben örök nyugalomra helyezettetni. Kegyeletünk elenyészhetlenül örökíti meg dicső emléket!

— Egy elmebeteg festőművész halála. A bécsi örültek házában ma halt meg *Kraszl Emánuel* 69 éves festőművész. Az elhunyt művész élete nagy részét, 49 évet töltött tébolydában. Itt fejlődött ki művész i zsenije s *fátyolozott elmével festett meg a tébolydában több nagybecsű s ritka művész i értékű fantasztikus képet.*

— Lelkésválasztás. A pankotai gör. kel. román egyház tegnap választotta meg új lelkészét. Az állásra két pályázó volt, közülök *Jerhosán János* végzett aradi theologus került ki győztesnek 71 szavazattal *Ardelean János* 51 szavazata ellenében.

— A makói főispán bucsuja. Makóról írják: A vármegye közigazgatási bizottságának szerdán délelőtti tertandó ülésén, mint ma beszéltek, a városban, *Lonovics József* főispán fog elnökölni hosszas távollét után, ki eddig *Makón* marad. A főispán több ülésen már nem fog elnökölni, miután lemondásának elfogadása és az új főispán kinevezése mindennap várható s ezt az alkalmat ragadja meg arra, hogy visszavonulása alkalmából bucsut vegyen a bizottságtól és az egész megyétől.

— A győzelmi jelvény. Temesvárról írják: *Birkenheier* Henrik gyári borbély tegnap reggel a temesvári főkapitányságra egy gyalogsági kardot vitt, amelybe a jelzés volt véssve: *61. I. R. 1. Bat. 3. Comp.*, ami magyarul azt teszi, hogy a kard viselője a 61. gyalogezred első zászlóaljának harmadik századában szolgált. *Birkenheier* elmondta, hogy a kardot tegnapotótt este egy őrmestertől vette el, mert a gyári városrészben több embert megtámadott vele. Az őrmester nevét nem tudta, mert az, mikor fegyverétől megfosztották, futásnak eredt. A rendőrség a kardot átadta a katonai ható-

ságnak. Másrésztől azt mondják, hogy az őrmester a maga védelmére rántott kardot és többen elvették tőle. A vizsgálat ki fogja deríteni a valóságot.

— **Nagy Lajos virilis joga.** *Szabó Kálmán* aradi vendéglős a törvényhatósági bizottság 1902. évre megállapított virilis névjegyzékét megfeleltette, mert *Nagy Lajost*, a *Fehér-Kereszt* bérlőjét a legtöbb adófizetők közé vették. *Szabó* kifogásait a bíráló választmány elvetette, *Szabó* azonban nem nyugodott bele a választmány határozatába s ezt megfeleltette. A Nagy Lajos virilis joga felett most a közigazgatási bíróság fog dönteni.

— **A világ leggyorsabb járműve.** A berlin-hosseni elektromos próbavasut vonalán ma folytatták a kísérleteket, melyek már eddig fényes eredményre vezettek. Az elektromos vasut *óránként 160.2 kilométer utat* tett meg. Ez a leggyorsabb mozgás, melylyel eddig élő lény a föld kerekén haladhatott. A kísérletezők azonban ennél az eredménynél nem állanak meg, hanem *óránként 250 kilométer utat* akarnak megtenni az ördögös sebességű járművel.

— **Egy nagy iparág gyászja.** A maros-szlattinai *Munk-féle fűrészgyár tisztikarát*, mely csak a napokban kísérte egyik szerencsétlen véget ért fiatal tagját a temetőbe, ismét mély gyász érte. Ugyanis a cég bécsi központi cégvezetője *Munk Gyula*, ki Aradon is többször megfordult folyó hó 4-én, 45 éves korában szívinfarkus következtében Bécsben meghalt.

— **Letartóztatott sikkasztó ügyvéd.** *Bécs* egyik belbárosi fogadjában ma letartóztaták *Hahn Róbert* ügyvédet, ki Nürnbergben 13,000 márkát sikkasztott s aztán megszökött. A letartóztatott ügyvédet holnap Nürnbergbe szállítják.

— **Verekedés katonák és tisztek között.** Nagy botrány történt tegnap, mint egy távirat jelenti, a franciaországi *Romanoban*. Egy vendéglőben verekedés támadt felszabadult katonák és tisztek között. A szavakat tetek követték és a katonák megtámadták a tiszteket és hármat megsebesítettek közülök.

— **Pécskán sok a vad.** A pécskai kincstári erdőben félelmetes módon elszaporodtak a ragadozó vadak. Különösen a *Terestye* és *Popin* nevű erdőrészekben nem győzik lövöldözéssel. Erre való tekintettel a járási főszolgabíró és az erdőgondnokság intézkedése szerint a vadakat *méreggel fogják pusztítani.*

— **Véres verekedés.** A vasárnap éjszakai legénydühajkodásoknak ismét van egy áldozata. *Kilián Valentin* fuvarost, aki a Választóutca 15. számú házában lakik, duhajkodás közben úgy megverték, hogy véres fővel a kórházba kellett szállítani.

— **Helyreigazítás.** Az *Aradi Híradó* tegnapi számában a törvényhatósági bizottsági választásokról szóló hírek között az *Aradi Kereskedők Köre* hivatalos jelöltjeiről is szól. Az igazság érdekében ki kell jelentenünk, hogy miután az Aradi Kereskedők Köre se politikával, se a céljain kívül eső dolgokkal nem foglalkozik, a körnek se hivatalos, se egyéb jelöltjei nincsenek. *Az elnökség.*

— **Gólya a vasuti kupében.** A napi krónikák sötét és rémes története közé némi élénkséget visz ez a kis hír, amely arról szól, hogy a sárgacsőrű gólyamadár rászállott tegnap a Kassáról Budapest felé haladó vonatra. Nemcsak hogy rászállott ez az itt rekedt vándormadár, hanem be is repült egy harmadosztályu kupéba, ahol egy intelligensebb kinézésű asszonynak egy picit babát tett az ölbe. A szerencsés anyát Szikszón leszállították a vonatról s az ottani kórházba vitték, ahol az njszöklöttel együtt a legjobb egészségnek örvend.

— **Uj foglyok az aradi várban.** Ilyenkor ősz táján állandó rovatot lehetne nyitni a nazarénus katonákról is, akik megtagadják az engedelmességet, mikor fegyverhez kell nyulniok. Négy negyvenhatos póttartalékos jutott a héten a vallási fanatizmus az aradi várfogságba. Ezek *Polen János*, *Varga Mihály*,

Varga István és *Vékony Ferenc*. Polen kivételével mind magyar, tanyai fiuk, ami arról tesz tanuságot, hogy az új hit itt terjed legjobban az alföldön. Innét megy át azután Torontálba, melynek felsőrszi szerb községei telve vannak nazarénusokkal. Hoztak ide Aradra Szegedről még más négy katonát. A szentesi választásnál történt, hogy a kirendelt katonai őrség négy legénye, felhasználva a szünetet, lopási körútra indult. Ezt a négy katonát, névszerint *Makai János* őrszetőt és *Kapás Imre*, *Szűcs István*, *Seres János* közlegényt a héten hozták el Szegedrel az aradi várfogságba.

— **A színészi tehetség átöröklődik.** Möbius lipcsei német tanár egy kis fejtegetést tesz közzé, melyben azt tárgyalja, hogy a mimikai és általában a színészi képesség nemzedékről nemzedékre átöröklődik. Hogy az utód az apától vagy az anyától nyeri-e a színészi hajlamokat, ezt a német tanár szerint már csak azért is nehéz eldönteni, mert a legtöbb esetben egymást közt lépnek házasságra a színészek és színésznők. Möbius a következő színészdinasztiákat sorolja föl: Löwe János Károly hírneves kómikus egy szubrettet vett feleségül. Fia, *Frigyes Agost* színész lett, leánya *Dorottya* pedig operanekesné. Löwe *Frigyes Agost* leánya, *Julia*, szintén a színpadra lépett, és elsőrendű művészne lett belőle, nemkülönben színészekké lettek fiai is, *Ferdinánd* és *János Dániel*. Az előbbinek gyermekei: *Johanna* mint operanekesné, *Feodor* mint színész, *Lila* mint színésznő érvényesültek; elsőszülött leánya *Johanna*, csakis akkor lépett le a színpadról, mikor egy herceg megkérte a kezét, akinek nejvéé is lett. Löwe Károly másik unokája *János Dániel* ugyancsak a színpad számára nevelte leányát, aki később férjhezmenése folytán a grófi koronával cserélte föl a színpadi babérokat. *Devrient Lajos*, a színpad egyik büszkesége a fiában ugyan nem, de az unokáiban folytatta művészetét. *Devrient Emil* színésznőt vett feleségül és gyermekei közül csak az egyikben fedezett föl művész i hajlamot. *Devrient Eduárd* gyermekei közül kettőnél mutatkozott speciális tehetség a színészet iránt. Felsorol még egy egész sor színészfamiát a professor, köztük a *Doebelin*, *Thomassin*, *Ünzelmann* és a *Salvini* családokat. Mellékesen sokat foglalkozik *Möbius* *Tagliánival* is és leszármazottjai révén a festőművészet átöröklését is bizonyíthatja. — A buvárkodó professor végül azt a nézetet nyilvánítja, hogy a tehetséget a gyermekek nem annyira az anyától, mint inkább az apától szokták örökölni. Ehhez mi azt a megjegyzést fűzzük hozzá, hogy sokkal bajosabb a női ágak leszármazásait nemzedékről-nemzedékre követni és ez lesz az oka annak, hogy a buvárkodó német tudós több folytatolagos tehetségre akadott, ahol a névnek folytatása olyan vezérfonal, mely megkönnyíti a nyomozást.

— **Szabók termelő szövetezete.** Az aradi szabók az iparosok hitelszövetkezetének keretében termelőszövetkezetet létesítettek.

— **A leggyorsabb tengeri hajó.** Ez idő szerint a „*Deutschland*” nevű német hajó szeli át leggyorsabban a Nagy-Oceánt, rendes gyorsasága ugyanis 28 és egyharmad fonál. Ezt a német dicsőséget megirigyelték az angolok és most olyan kereskedelmi hajót terveznek, amely ezt a maximális gyorsaságot is képes legyen meghaladni. A tenger urai azt akarják elérni, hogy 30 fonálnyi gyorsasággal haladó angol hajó verje le a *Deutschland* rekordját. — E terv megvalósítását elméleti számítások előzik meg, a melyek most az angol szaklapokban megbeszélés tárgyát képezik. A pro és kontra folytatott vitákból körülbelül az világlik ki, hogy az eddig elért maximális gyorsaságnak fokozása nem számtani, hanem mértani arányokban emelkedő mérvben követel az eddiginél több gőzerőt illetőleg azt, ami a gőzmennyiségeket fejleszt, vagyis szénét. A megnevezett német hajó erejét harmincötezer lóerővel tartják egyenértékűnek, a tervbe vett angol hajónak pedig, hogy a kitűzött cél: elérje: száztízezer lóerővel kell majd bírnia. A szénfogyasztás előreláthatólag oly nagymérvű lesz, hogy majdnem az egész ürtartalmat szén-

rák ár gyanánt kell majd felhasználni s aránylag még mindig marad hely akár áruk, akár emberek számára. Habár a terület legalább is kétszer akkora lesz, mint a német hajóé, azért mégis alig másfél annyi utast szállíthatna az új hajó; a Deutsche pedig ugyanis 1060 ember vehet föl a tervbe vett angol hajó pedig legfőlegbb 1500-at. A költségvetési tervezet főösszege nem kevesebb, mint tizenöt millió forint. A célba vett végeredmény pedig az, hogy az eddigelő csak gondolatban exisztáló angol hajó négy nap alatt fogja megtenni a nagy utat az európai és amerikai partok között.

— **Levelék a kabátzsebben.** A főváros egyik előkelő társaskörében kellemetlen kalandja volt a múlt hetekben néhány olyan klubtagnak, akinek féltékeny felesége van. Az történt, hogy egyik-másik klubtagnak a felesége otthon a férj felsőkabátjának a zsebében gyanus, sőt kompromittáló leveleket talált holmi „Mici, Tusi, Dusi, Mancsi” s egyéb gyanus hangzású női névvel aláírva. Ezekből a levelekből sok kellemetlensége támadt az illető férj uraknak, akik pedig ártatlanok voltak a dologban. Az egész történet magyarázata egy meglehetősen kiskorú csiny volt; ugyanis a társaskörnek egy, még bölcsesség-fog nélkül szükkülő tagja azzal mulatta magát, hogy míg a férfiek benn a játszótérben kergettek a pagátot, vagy mondták be a terckasszát, addig, ő az előszobában a felsőkabátok zsebébe koholt leveleket dugdosott belé. Végre rájöttek a manipulációra, lesbe állították valakit s tegnap elcsípték a tréfás kiskorút. Természetesen a kellő nyomaték-kal megmagyarázták neki, hogy kised tréfái számára keressen más teret, olyant, ahol értecségi bizonyítvány nélkül is szabadon mozoghat a tréfakedvelő ifjuság.

— **Adomány.** Nehai Lustig Adolf ur ravatalára szánt koszorú megváltása fejében Neuman Dániel ur és neje 50 koronát adományozott, 25 kor. az izr. jót. négylet és 25 kor. az izr. jót. egylet javára.

— **Kossák Lószef** csász. és kir. udvari fényképező Templom-utca 2. szám. Felvételeket eszközöl minden időben saját műtermében és házon kívül.

— **Képkiallítás a Szabadság-téren.** Vasárnap a sétáló közönségnek alkalma nyílt egy nagy sorozatát azon életnagyságu (platin-brom)-fényképeknek láthatni, melyek teljesen ingyen megilletnek minden vevőt, a ki egyszerre 20 koronáért bevásárol Porter Vilmos Nagy Aruházában, a Szabadság-téren. A képek általános tetszést keltettek; kivételük valóban igen csinos és gondos, s tekintve, hogy a diszes papírkert és a feszítéért csupán 3 koronát számít a cég, ezen nagyvárosias kedvezmény bizonyára igen sokakat fog bírni arra, hogy bevásárlásaikat Porter Vilmos Nagy Aruházában, a Szabadság-téren teljesítsék.

— **Elveszett.** A Halász-utca 7 számú házból a vasuti pályaudvarig, vagy a vasuton Aradtól—Pécskáig elveszett egy hosszukás opál, brilliánatokkal körülakva. A becsületes megtaláló 40 korona jutalomban részesül, ha az elveszett ékszer tárgyát a rendőrségnél, vagy lapunk szerkesztőségében átadja.

— **Arverés a vasuton.** A kézbesíthetetlen és főlős szállítványok, u. m. boroviczka, cognac, szappan, üres hordók, ostornyél és bor, stb. nyilvános elárverezése Arad állomáson november 20-án délután 9 órakor tartatik meg.

— **Elveszett vasárnap** délután 4 órától 10-ig 70 forint papirpénzben. A becsületes megtaláló kéretik, hogy ezen összeget kiadóhivatalunkban álló jutalom mellett adja be.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **X— A nagyérdemű közönség b. figyelmébe** ajánljuk a helybeli szolid és törekvő Czigelbrier Győző vaskereskedő céget vaskályhák, takaréktűzhelyek, konyhaedények, gazdasági cikkek és mindenemű szerszámok bevásárlása céljából.

— **X— Festészeti műterem** nyílt meg amatőr-iskolával kapcsolatban, a Szabadság-tér 10 sz. Schreyer-ház első emeletén 16. ajtó, november 3-án Millye Kálmán akad, festő és B. Ujváry Ernő vezetésével.

zetésével. Festészeti megrendeléseket, nevezetesen arcképet, úgy természeti ülés, mint fénykép után a legjobban s jutányosabban készítene, nemkülönböztetve megrendelhető minden más tárgy festmény, mint táj, csendélet, szalon és egyházi kép. A közelgő ünnepekre sok rendelés történik, miért is kéretnek a t. rendelők rendeléseiket inkább előbb megtenni, hogy azok idejére elkészíthetők legyenek. **Tanítványok** a festészet minden ágából a legjobb kiképzést nyerhetik. Rendkívüli előny az, hogy a tanítvány a műtermet mindennap minden időben veheti igénybe. Hetenként kétszer előadják a szemléleti látszattant, melynek tudása nélkül jól rajzolni lehetetlen. Főlévételnek oly ideiglenes tanítványok is, kik valamely ajándék tárgyát akarnak meglepésül készíteni. Dilettáns munkák készítésére esti tanfolyam 5—7-ig villanyvilágítás mellett. Hölgyek részére teljesen külön terem. Tanítványok főlévételnek minden nap.

— **X— Borivóknak.** A bor savanyuvízzel való keveréséhez a Krondorfi savanyuvíz legjobban ajánlható. A Krondorfi savanyuvíz semlegesíti a borsavat és ezáltal a bor ízét kellemessé teszi, a nélkül, hogy a bor színe változnék. A Krondorfi savanyuvízet nyálkaoldó hatásuknál fogva a légző szervek, a gyomor és a húgyhólyag összes hurotos bántalmainál gyógyítással gyanánt az orvos urak legjobban ajánlják.

A halálos tiszti párbaj.

(Részletek a berlini lapokból.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 11.

Alighanem következtésül lesznek még annak a halálosvégű tiszti párbajnak, mely a mi nap történt meg a poroszországi Inszterburgban s melyről már hírt adtunk. A tragikus párbajt, melynek fiatal áldozata vőlegény volt éppen, így mondják el a berlini lapok:

Blaskovits hadnagy, aki boldog vőlegény volt, november elsején legénybucsut akart rendezni és előtte való este bajtársával az inszterburgi kaszinóban mulatozt és nagyon a kancsó fenekére nézett. Két tüzérhadnagy, **Hildebrand** és **Razmussen** éjjel az utcán alva találta. Karjánál fogva föl akarták emelni és eközben a lerészegedett katonatiszt, anélkül, hogy tudta volna, hogy ki fogta meg és ki ellen védekezik, hadonászni kezdett. Ez volt a párbaj tulajdonképpeni oka.

Blaskovics hadnagy másnap reggel a legénybucsurra **Eylau**-ba utazott. Egyáltalán nem emlékezett rá, mi történt vele az éjjel. Eylauban már együtt voltak a vendégek, amikor Inszterburgból jelentés érkezett, amely fölszólította Blaskovicsot, hogy azonnal menjen Inszterburgba mert két tiszt párbajra hívta ki és neki valószínűleg meg kell velük verekednie.

A lakodalmat elhalasztották és a hadnagy azonnal Inszterburgba utazott, ahol megtudta, hogy Hildebrand és Razmussen hadnagyok jelentést tettek az éjjeli esetről és provokálták.

Összeült a becsületbiróság. Blaskovics, aki igazán nem emlékezett semmire, bocsánatot akart kérni a két tüzerőtisztől és ezek be is érték volna a bocsánatkéréssel, de a becsületügyi tanács elkerülhetetlennek mondta a párbajt. Ezt a döntést tudtára adták Stamm vezérőrnagynak és Alten hadosztályparancsnoknak, aki már a Krosigk-pörben is gyűlöletes szerepet játszott. Vasárnap este Blaskovics szülei, menyasszonya és kapitány-sógora Inszterburgba jött. Rá akarták beszélni, hogy lépjen ki a hadseregből, de fáradozásuk kárba veszett. Másnap megtörtént a párbaj. Hildebrand agyonlőtte Blaskovicsot.

Erről az eseményről írnak most a németországi újságok, élesen kikelve a katonai intézőség ellen, mely ezt a párbajt elrendelte. A Berliner Tageblatt Alten hadosztályparancsnokot támadja. Ez az ember, ugymond, aki már a Krosigk-pörben is szembeszállt az egész német jogi élettel, s aki most jóváhagyta ezt a döntést, nem való a fontos helyre, amelyet betölt.

A Vossische Zeitung szerint ez a párbaj csak a katonák párbajára vonatkozó császári rendeletek fogyatékoságának bizonyítéka. El kellene rendelni azt, amit 1843-ban Albert hercegnek, Vilmos császár nagyatyjának befolyására Wellington rendelt el az angol seregre, hogy tudniillik lovagias emberhez illik, hogy bocsánatot kérjen az elkövetett igazságtalansértésért és a sértettnek is illik, hogy az őszinte bocsánatkéréssel beérje.

A Germania gyilkosságának monda ezt a párbajt és hivatalos fölvilágosítást kér. A Deutsche Tageszeitung érhetetlennek mondja a becsületügyi tanács döntését.

VAROS ES MEGYE.

Folytatolagos sorrendje

az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1901. évi november hó 13. napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

27. A tanács jelentése Nécin Mihály és társaival a Balta Nika dűlőbeli 73—148—1100 hold., Tóth István és társaival a közlegelőbeli 3 számú 49—796—1100 hold föld bérlése iránt kötött szerződések jóváhagyása tárgyában. 28. A tanács jelentése az aradi légszuszgyár üzemének a Societe Anonyme d'Eclairage du Centre részvénnytársaságról az aradi világítási és erőátviteli részvénnytársaságra való átruházásról kiállított nyilatkozatok tárgyában. 29. A tanács jelentése a kerítések fentartása és újból építésére vonatkozó szabályrendelet módosítása iránt. 30. D. Kis Péter kérvénye a gulyalegőbeli 23 számú 6—922—1100 hold föld bérlése iránt kötött szerződés meghosszabbítása tárgyában. 31. A nmélt. m. kir. földművelésügyi miniszteriumnak intézkvénye, melylyel az állattenyésztésről alkotott szabályrendeletet jóváhagyja. Arad. 1901. évi november 11. kiadta: Institoris Kálmán s. k. főjegyző.

TÖRVENYKEZÉS.

§ Főtárgyalás a Riedl Ödön Ügyében. Elénk emlékeztetben van még Mallár Lajos hirtelen halála, kit Riedl Ödön fésüs a Deák Ferenc-utcában zsebkésével leszurt. Mallár szóvitába elegyegett a német származású fésüssel, ki a magyarokat szidta és a Vas kávéházban azt kiáltotta oda Riedl: „Die Ungar sind lauter viehskerle”. Ez volt kiindulási pontja azon szomorú eredményű dulakodásnak, mely egy hazafias ifjunak korai elhalálozását idézte elő. Az aradi törvényszék két napi tárgyalás után Riedl fölmentette, de az elhunyt Mallár örökösei megfélebezték az ítéletet azon az alapon, mert a kávéházi pincérek és a pénztárosnő egybenangzóan azt vallották, hogy Riedl a zsebkést kivéve, azt kezében tartotta és úgy indult kifelé, váltig hangoztatta: Most jöjjön akárki én leszurom! A főtárgyalás ez ügyben a nagyváradi táblán holnap kedd d. e. 9 órára van kitűzve, hová Riedl védője Nemess Zsigárd. ügyvéd kiséretében má elutazott.

§ A városatyák harca. Heves küzdelem folyik Kassics Péter és Sümegi Vilmos fővárosi bizottsági tagok között. Az ellenségeskedés kezdete az 1900. évi december 6-án tartott fővárosi közgyűlésre vezethető vissza. A fővárosi költségvetést tárgyalták akkor s Vázsonyi Vilmos beszélt. Beszédjét Kassics Péter közbeszóval zavarta meg:

— Én tényekkel állok elő, nem pedig politikai hazudozásokkal!

Sümegi Vilmos ezen közbeszóval miatt felháborodva, ingerült hangon kiáltotta oda Kassics Péternek!

— Hallgasson, hiszen maga helyett egy szegény ember ült foga házat!

Kassics, miután meggyőződött a gyorsírói feljegyzésekből és az 1900. évi december havi, 91 sz. Fővárosi Közlönyből, hogy Sümegi csakugyan használta ezt a kifejezést, rágalmazás miatt indított ellene eljárást a büntető járásbiróság előtt.

Az első izben megtartott tárgyaláson Kassics több tanu kihallgatását kérte, köztük Már-

kus József főpolgármester, Szab nyi Antal dr. és Kovács Pál dr. fővárosi bizottsági tagok beidézését. Sümegei és védője Keszits Antal dr. a valódiság bizonyításának megengedését kérték elrendelni.

Csader dr. tárgyaló albiró mindkét kérelemnek helyt adott s elrendelte a tanuk beidézését és a valódiság bizonyítását. Ezért aztán a tárgyalást elnapolta.

Ma volt ez ügyben az újabb tárgyalás Csader dr. albiró előtt. A beidézett tanuk közül csakis Márkus József főpolgármester és Szabenyi Antal f. biz. tag jelent meg.

Márkus főpolgármester előadta, hogy az 1900. évi dec. 6-án tartott fővárosi közgyűlésen, nemcsak, hogy jelen volt, hanem elnökölt is azon. Vázsonyi beszéde alatt közbeszólást nem hallott, de arra emlékszik, hogy Kassics, Szabenyi dr. és Kovács Pál dr. bizottsági tagok tiszti kereset megindítása iránti kérvényt adtak be, ami előzőleg olyan elintéztést nyert, hogy annak megindítása a tiszti ügyész hatáskörébe tartozik.

Keszits Antal dr. védő: Emlékszik-e méltóságod, milyen elintéztést nyert az a jelenet Kassics és Sümegei között!

Márkus József főpolgármester: A Fővárosi Közlönyből értesültem, hogy Kassics csakugyan használta azt a közbeszólást Vázsonyi beszéde alatt, mire Sümegei felelt vissza Kassicsnak. Ezért aztán a következő közgyűlésen úgy Kassicsot, mint Sümegeit rendreutasította.

Szabenyi Antal dr. f. biz. tag előadja, hogy nem hallotta a vádbeli állítást. Ugy emlékszik, hogy nem is volt jelen azon a közgyűlésen. A tiszti kereset megindítása azon az alapon történt, hogy a Fővárosi Közlöny hozta a kérdéses jelenetet legközelebbi számában. A rendreutasításokról tudomása van. A bíró ezután, miután a harmadik tanu, Kovács Pál dr. nem jelent meg. A tárgyalás folytatását 1901. december 2-re halasztotta.

Tengeri 1902. májusra 5.54—5.55
Repce 1902. augusztusra 11.80—11.90

Zárul 5 órakor: korona

Table with 2 columns: Item name and price. Includes Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Leszámlítóbank részvény, Rima-Murányi vasmű részvény, Osztrák-magyar államvasuti részvény, Közúti vasút, Városi villamos vasut részvény.

Szeszűzlet.

— November 11. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 10 liter 0/0, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szárlított moslék: 12:80—13:— korona mmázsánként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, november 11.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes Magyar aranyjárdék 40/0, Magyar koronajárdék 40/0, Magyar arany 41/20/0, Magyar ezüst 41/20/0, Magyar keleti vasut, Magyar földtehermentesítési kötvény, Magyar italmegváltási kötvény, Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény, Magyar nyoreménysorsjegy kölcsön, Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön, Osztrák papírjárdék, Osztrák járadék ezüst, Osztrák járadék arany, Koronajárdék, 1860-iki államsorsjegyek, Osztrák magyar bankrészvény, Magyar hitelbank részvény, Osztrák hitelbank részvény, Osztrák-magyar államvasut, 20 frankos arany (Napoleondor), Német birodalmi márka, London, Páris.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— November 11. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Oreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Piatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban: 92 — 93 fillérig, Piatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 91 — 92 fillérig. Piatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 91 — 92 fillérig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon fe.üll sulyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felül sulyban 86 — 88 érig. Közép páronként 240—280 kilogramm sulyban 84 — 86 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 80 — 82 fillérig.

Vasuti közlekedés.

(Érvenyes 1901. évi október hó 1-től.)

Table with 2 columns: ARADROL and ARADRA. Lists train routes and departure/arrival times for various stations like Budapest, Erdély felé, Temevár felé, Szeged felé, Brád felé.

NAPIREND.

November 12. Kedd. Róm. kath. naptár: Emilia, Jónás. — Protestans naptár: Emilia, Jónás. — Izraelita naptár: Kiszlev. Ros. Chodes. — Görög-keleti naptár (október 30.): Zenób és társa. — A nap két 6 óra 46 perckor, nyugszik 4 óra 9 perckor. — A hold két 7 óra 40 perckor, nyugszik 4 óra 58 perckor.

Műjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 766.3 milliméter, délután 2 órakor 763.7 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° — 1.5, délután 2 órakor C° + 6.4. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 3, délután 2 órakor DN. 4. — Felhőzet reggel 7 órakor derült, délután 2 órakor többnyire borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjelés. A központi meteorologiai intézetnek Arad-ra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hűvös, éjjeli fagy, északon elvélve esapadék.

Szabadságaról emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület 1-30 emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 8 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölosey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 1/2—12 1/2 óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 1/2—2 1/2 óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Breklye mauzom helyisége mellett ülésterem.

November 13. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

November 16. Az aradi tornaszegetület háziversenye.

November 17. Törvényhatósági bizottsági-tagok választása.

November 23. A lippai róm. kath. jótekonynegylet taneal egy-ekötött hangversenye (József főherceg szálló.)

November 28. Burmester Willy hangversenye délután 4 1/2 órakor (Fehér Kereszt.)

REGÉNY-CARNOK.

A karvalyok vére.

— Regény két kötetben. —

(Írta: Theoret André.

[43]

(Folytatás.)

Presignyben voltak; gyönyörrel szivta be az átnevésült föld jó szagát, mely zápor után szokott a talajból kiáradni, arra gondolt, hogy ama vidék valamely zugában, melyet az éj szelében betakart, egy majorság volt, hol Desroches Teréz él s e gondolattal első szerelmének minden kéjes izgalma fejébe szállt a földből fölszabaduló illattal együtt. A Kenderes erdőben az eső haik neszszel esett a fenyőfák tülevelei között. Étienne egy régi dalt dudolt; olyan ingerlőnek tetszett neki, hogy ő párisi létére sokkal könnyebben veszi a zápor kis kellemetlenségeit, mint társa, kinek régebben hozzá kellett volna szoknia a falusi élet eme kellemetlenséghez, Martial Brossardra nézett, ki egészen elhallgatott.

— Ugy néz rám, mint valami vízbe esett csirkére, mondá az adószedő, én csak akkor félek a víztől, ha a poharamba öntik, hanem ma az a szerencsétlen gondolatom támadt, hogy az új kabátomat vegyem föl s ez átkozott idő egészen tönkreteszli.

Valóban, a szürke ujjas mellény nagy ráncokat vetett, s félni lehetett, hogy színét veszti. Mikor az erdőből kiértek, a szél ismét fújni kezdett, s a hevesebbé vált eső erősen csapkodta a két utas arcát.

— Taringgettél! ezt nem lehet eltűrni, kiáltott Brossard, kabátjának gallérját felhajtva; hisz ez székerce eső, s hozzá még oly sötét van, mint valami vérémben.

Megállt, tekintetével a sötétséget kémlelte s egyszerre meglegedetten sohajtott föl, mig kezével jobbra mutatott, honnan világosság csillamlott át az esős éjen keresztül.

— Ha nem káprázik a szemem, mondá az a világ La Joubardiérből jön . . .

Alig mondá ki a nevet, Étienne fölkiáltott;

— La Joubardiére!

— Igen, az egy tanya, hol megvárhatjuk, mig a zápor eláll, tüzet is raknak számunkra, hogy megszáradjunk.

— La Joubardiére, ismétlé Étienne, valóban az!

— Volt már ott?

— Nem, hanem hallottam egy párszor ilyen nevű majorról beszélni, mely e vidéken van.

— Lehet, ez igen elterjedt név, magam is három vagy négy ilyen nevű tanyátsimerek a megyében . . . de ezt jó em berek akják, — kik előzőkenyen fognak bennünket fogadni . . . Menjünk oda!

Előre indult a homokos talajban, Étienne követé. — Szive hangosan dobogott keblében.

Minél közelebb értek, annál jobban kivethető volt La Joubardiére épületeinek körrajza. Meg lehetett különböztetni a torony-alaku galambházat, a szalmafedelű csürököt s a hegyes tetéjű lakóházat. Ugyanakkor a kutya is ugatni kezdtek. A világ mit a két utitárs ész-

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

Félévi kimutatás

aradi polgári takarékpénztár részv. társ. zálogleveleiről

(az 1876. évi XXXVI-ik törvényzikk 29. §-a értelmében.)

Az 1901. október 30. állomány szerint kitesz:

- 1. Az intézet forgalomban lévő zálogleveleinek összege könyvek szerint K. 3.925,400.—
- 2. A záloglevelek biztosítékaul szolgáló záloglevél kölcsönök összege könyvek szerint K. 3.925,475.04
- 3. Az ingatlanoknak a kölcsönök engedélyezésekor a könyvek szerint alapul elfogadott értéke K. 11.596,886.—
- 4. A záloglevelek külön biztosítékaul szolgál ezenfelül a takarékpénztár tulajdonát képező záloglevél biztosítéki alap könyvek szerint K. 400,100.—

Arad, 1901. november 1.

Az aradi polgári takarékpénztár felszámoló-bizottsága.

Budapesti áru- és értéktőzse.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 11.

Déltőzse. A buzaárakat kielégítő a vételkedv korlátolt. Nyugodt irányzat mellett 27.000 métermázsa került forgalomba, változatlan árakon. Egyéb gabonanemek nyugodtak. Időjárás hideg.

Zárul 12 órakor:

Table with 2 columns: Item name and price. Includes Buza 1902. áprilsra, Rozs 1902. áprilsra, Zab 1902. áprilsra, Tengeri 1902. májusra, Repce 1902. augusztusra.

Zárul 5 órakor:

Table with 2 columns: Item name and price. Includes Buza 1902. áprilsra, Rozs 1902. áprilsra, Zab 1902. áprilsra.

revett, a földszint egyik szobájának ablakában pislogott, hová pár lépcsőn lehetett jutni. Az adószedő, miután a kutyákat nevéken szólítva s kezeivel cirógatva elcsendesítette felment a kis lépcsőn s kinyitotta az ajtót, mely csak kilyeresre volt betéve.

A hely, hova beléptek, egy nagy konyha volt széles kémény-nyílással, melyből egy mécs függött alá, melynek pislogó fénye alig világította meg a konyha közepét. Az ajtónak háttal egy alacsony széken fiatal pórnök ült; babfajtával volt elfoglalva, melynek leveles szárai s hüvelyei zöld nyalábot képeztek mellette.

Lassan visszafordult, s mikor a két idegent megpillantotta, kissé megijedve gyorsan felkelt.

— Ne féljen kisasszony, mondá Martial Brossard, átázott kalapját kirázva, én jövök egy barátommal menedéket keresni az önök födele alatt, ez az átkozott eső az uton fogott bennünket.

— Ah adószedő ur! mondá egy tiszta esengő hang, mely Étienne-nek a szívébe nyilallott, bocsánat, először azt gondoltam, hogy apó meg anyó lép be.

— Hát Baillargeonék kint járnak ebben a kutya időben?

— A lésgyáni mulatságra mentek, egy kis pásztor után néznek, mert a miénk az idén sorozás alá jött... Üljenek le, majd tüzet rakok, s megszáritják magukat.

Lábával félretolta a paszulyzár-nyalábot, székeket hozott elő, azután a tüzhelyre egy csomó szőlővenyigét tett, s alágyujtott. A száraz rózsák hangosan ropogtak, a tüzhely kazánboragját élénk tűz nyaldostas a jövővények tetőtől talpig kivették a fiatal leány alakját. Szoknyája ráncokat vetett csipőjén, vállhoz tűzött, derekához álló melles kötőt viselt, keblén fehér szalag keresztelte egymást: a tűz könnyedén megaranyozta napsütött arcát, élénk pirt varázsolt telt ajkaira, s csillogóbbá tette fekete szeméit, széles homlokát, melyről a tűz fénye visszaverődött, tömött fekete hajfonat köríté, mely nem fért touradenei főkötő alá. Étienne-t heves fölinaulás fogta el; felismerte Terézt, a pórnök Terézt, — a milyennek már látta egy este, — a dalidont házikónak kertjében.

Mikor, Desroches doktor leányát Etienne ilyen több mint szerény állapotban látta, a meglepetés s a fájdalommal elérzékenyülés az ajtó küszöbére szegszte, hol egy magas fehérneműs szekrény elfőde árnyékával.

Az adószedő már egy székre telepedett lovagló helyzetben, s hátát a tűz felé fordítva kabátját szárítá, melynek posztója már füstölögni kezdett.

— Nem akar ön is szárítkozni uram? kérdé, a fiatal leány a festőtől, ki nem mozdult sötét rejtékhelyéről; jöjjön, ne zavartassa magát.

Étienne engedelmesebben, kilépett a félhomályból, s zavartan lépett a lángoló venyigék által élesztett tűz fény körébe. Teréz egy számolyt húzott a paszulyrakás mellé s figyelmesen szemlélte a fiatal embert. Szemei hirtelen ragyogni kezdtek, s meztelen karjaival idegesen szoritott kebléhez egy csomó zöld paszulyzárát. Ő is fölismerte Étienne-t. De felindulása csak szeme tűzének röpke, élénk, vilámszerű föllobbanásában jelentkezett. Ajkai szára maradtak, szempilláit lesüté, a számolyra ült, hallgatagon folytatva dolgát, s a fiatal Mangarsnak, ki a tűznél az adószedővel szemben foglalt helyet, hátát fordított. Etienne a nélkül, hogy elgondolta volna, hogy ő nem bátorította föl a fiatal leányt magatartása és hallgatása által tartózkodásából kilépni, elcsodálkozott, s majdnem bosszankodott a fiatal leány némaságán.

— Hát úgy elváltotam, hogy nem ismer többé? gondola magában, a parázst egy szőlőkaróval megpiszkálva... Még neheztel rám az atyjára hozott baj miatt? Vagy talán az adószedő jelenléte miatt tartóztatja itt vissza magát?

Martial Brossardnak miről sem volt sejtelve, nagyra el volt foglalva a magát megszáritással. Miután hátát megszáritotta, pantalonjának szárait tette ki a tűz jótékony melegének. Székével a falnak támaszkodva, fejét hátrahajtva, lábszárait előrenyujtva, boldog elégtelenséggel tanulmányozá a kiáradó hő hatá-

sát. Bensejében az omésztés munkája, kívül a parázs melege kezdvén lassankint működni, szempillái lezáródtak.

(Folytatása következik.)

Városi színház.

Bérlet 43. sz. Páratlan.
Kedden, 1901. évi november hó 12 én:

A Rantzauk.

Színmű 4 felvonásban. Irta: Brckmann Chatraiz. Fordította: Kürthy Emil.

SZEMÉLYEK:

Rantzau Jean Fenyéri Mór.	Marie Anna . . . Bácsné.
Louise, leánya Angyal Ilka.	Juliette . . . Komlózy I.
Rantzau J. . . Bács Károly.	Lebel . . . Nemes S.
Georges, fia . . Palágyi L.	Nanette anyó Tolnainé.
Florence . . . Mezei Péter.	Orvos . . . Réti István.

Közdete 7 órakor.

NYILTTÉR.*

Morgenstern Gyula fogászati-műtermét

Salacz Gyula-utca 4-ik szám alá helyezte át. 1429

Telefon 373. szám.

Házhoz szállít

100 kilogr. } I. o. fűtőköszenet 3 kor. — fil.
I. o. fűtőkocsot 4 kor. 40 fil.
I. o. faszenet . . 4 kor. 40 fil.
Vágott fát . . . 1 kor. 80 fil.

Arban.

Hartmann Samu Boros Beni-tér 1.

A szükséges tüzelőanyag levelezőlapon is megrendelhető.

Szálloda-átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a régi és legjobb hírnévnek örvendő,

a NÁDORHOZ címzett

szállodát és éttermet átvettem és azt kényelmesen és izlésesen berendezve a nagyérdemű közönség szives rendelkezésére bocsátom. Számos éven át a Fehér Kereszt szállodában nyert bő tapasztalataimat saját üzletemben fel fogom használni arra, hogy nagybecsű vendégeimet minden tekintetben kielégítek.

Vendégszobáim tiszták és olcsók.

Éttermemben a legjobb ételek és tisztán kezelt italok lesznek a t. vendégeimnek kiszolgálva. Abonnenseket úgy a házban, mint a házon kívül jutányosan elfogadok.

Kivül jutányosan elfogadok.

A nagyérdemű birtokos urak részére, kik fogaton jönnek a városba, lovaik részére istálló és szin áll rendelkezésre.

Szállodámat és éttermemet a nagyérdemű közönség szives jóindulatába és pártfogásába ajánlva, vagyok

kiváló tisztelettel

Grüner Gyula,
a Nádor-szálloda bérlője.

1430

ALAPITTATOTT 1850.

DITMAR R. Budapest

os. és kir. udv. számtó

legújabb szerkezetű, szabaddalmazott villamos szalon, ebédlő, kávéház és vendéglő

csillárai

Gebhart J. és Fia

égnél

Aradon, Andrásy-tér 16.

kaphatók.

Ugyanott nagyválaszték található: ebédlő, tea, kávé és mocca-készletekből. — Minden egyéb az üveg-, porcellán- és lámpa-szakmába vágó használati- és dísz-tárgyakból.

Legújabb!!

„Kaiser“ zinn-edények.

Christofle ezüst evőeszközök.

Berndorf alpacca-árak.

Telefon-szám: 219.

437

Divat- és kelengye-árúház.

Deutsch Testvérek,

ARAD.

Külön

nagyobbított

Szőnyegosztály:

Smyrna-szőnyeg.

Argaman-szőnyeg.

Axminster-szőnyeg.

Velvet-szőnyeg.

Tapestry-szőnyeg.

Kidderminster-szőnyeg.

Hollandi-szőnyeg.

Juta-szőnyeg.

Ágy- és fall-szőnyeg.

Peluche-függöny.

Szövet-függöny.

Csipke-függöny.

Ágy- és asztalterítők.

Flanell- és utazó takarók.

Lópokróc.

Legnagyobb választék.

Divat- és kelengye-árúház.

Deutsch Testvérek,

ARAD.

Raktárak: Bécs, Temesvár, Lugos, Karánsebes, Datta.

HÍRNYELV ÉS IRÁSI

HÍRNYELV ÉS IRÁSI

Női-kalap divatüzlet átvétel.

Nagyérdemű hölgyközönség!

Van szerencsénk a helybeli és vidéki hölgyközönség nagybecsű tudomására hozni, hogy a rég óta fennálló, legjobb hírnévnek örvendő elsőrangú Lux Jozefa tulajdonát képezett

Női-kalap divattermet

Andrássy-tér 22. sz. alatt

átvettük és azt LUX JOZEFA utóda cég alatt tovább vezetni fogjuk.

Támaszkodva számos éven át a téren szerzett tapasztalatainkra, valamint az eddig irányunkban tanúsított jóindulatu pártfogásba, reméljük, hogy új üzletünkben is nagybecsű támogatására számíthatunk.

Készítünk és raktáron tartunk mindennemű párisi és bécsi modellek szerint készült **női kalapokat.**

Elvállalunk **tolfestéseket, kalapfestéseket, formálásokat, átalakításokat** valamint mindennemű javításokat.

Gyászkalapok

legjutányosabb áron pontosan készíttetnek.

A nagyérdemű hölgyközönség becses pártfogását továbbra is kéri

1878

Tisztelettel

KOCH RÓZA és TÁRSA.

608—1901. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1902. évben szükséges bádogos munkák elvállalása iránt folyó év november hó 18-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: az árjegyzék szerinti egység árak.

Bánatpénzül leteendő 200 kor. készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan

a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vételnek figyelembe, ha azokhoz a bálnompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1901. évi november hó 4-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,

aljegyző.

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon első díjakkal kitüntetett szépitőszér a

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉME

Bámulatos rövid idő alatt eltávolítja a szepit, májfoltot, bíbrócsot, bőrvörösséget és mindennemű arczkiártatásokat.

Használata által kisimítja az arczon a ráncokat s ifjú arczszínt, a bőrnek fehérséget, gyöngédséget és üdéséget kölcsönöz és így a szépség ápolásánál eddig utolérhetetlen hatású.

A Hajós-féle Ibolya-crème nem zsíradék és ennek következtében nappal is használható

Ára 1 tégelynek 50 kr.

Az Ibolya-crème hatását nagyban emeli az ugyanazon szerekből készült és rendkívül kellemes illatú

Ibolya-crème szappan a 35 kr.

Hajós-féle IBOLYA-TEJ

(Eau de Violette de Hajós.) Ezen hygienicus mosóvíz az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, fehérliliom és róza színeben tündöklő varázsszalai költésű. Egy üveg 70 kr.

A képzeltető legfinomabb és leggyöngédebb alkotórészekből álló, jól tapadó és teljesen tartalmatlan powder az

IBOLYA-HÖLGYPOR

Ára 60 kr. Kapható fehér, rózsás és crème színben. Készítményeim a párisi és londoni hygienicus kiállításokon, aranyérmekkel és díszoklevéllel lettek kitüntetve. — Sok hálaíratokkal elismerve!

Övököljünk hamutásóktól! Kapható a készítő és feltalálónál

Hajós Árpád

gyógyszerész és gyógyszerészeti laboratóriumban.

ARAD, Andrássy-tér 22. szám. a megvoházsal szemben és VOJTEK és WEISZ utánál.

607—1901. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1902. évben szükséges üvegező munkák szállítása iránt folyó év november hó 18-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: a tiszta üveget mérve: a) egy négyzet méter vörös jegyű üvegért 2 kor. 50 fill. b. egy négyzet 2 mm. vastag belga üvegért 4 kor. c) egy négyzet méter 3 mm. vastag belga üvegért 7 kor.

Bánatpénzül leteendő 40 kor. készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vételnek figyelembe, ha azokhoz a bálnompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek és az árjegyzék a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az 1901. évi november hó 4-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,

aljegyző.

A Rozsnyay-féle

Serail-arczkenőcs semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz. Hatása meglepő és már rövid idő alatt mutatkozik. A

Serail-arczkenőcs

fehéríti az arczot, a bőrt gyengéddé, bársonyapintatuvá teszi. Egyszóval a

legjobb

készítmény, mely a bőr ápolására készül. Minden tisztálanságot eltávolít az arczról és mint

arcz-szépitő szer

páratlanul áll. Egy nagy tégely ára 1 kor. 40 fillér. Egy kis tégely ára 70 fillér. Hozzávaló szappan

a

Serail-szappan és az Epeszappan, melyek a kenőcs hatását emelik. — Az egész

világon

el van terjedve és számos köszönő írat tanuskodik az általa elért hatásról.

Kapható!

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerárában

Aradon, Szabadság-tér.

Pénzt

és időt mindenki megtakaríthat, ki szükségletét nálunk fedesi, mert sok

1000

legjobb minőségű cikket, meglepő árban beszerezhet.

Mindenféle vásznak, chiffon, kanavász rubasefir, batiszt

divat szövetek,

barchetek, selyem-kendők, zsebkendők, ágyceritők, szőnyegek, csipke- és szövet-függönyök, paplanok, szalmazsák, női, férfi és gyermek ingek, trikó alsó-ing és nadrág, gallér kézező, korzetták, alsó szoknyák, lábravalók, gyermekruhák, kötők, kalapok, sapkák, keztyűk, harisnyák (fegyházi munka), nyakcsokrok, nap- és esőernyők, pénzes erszények, szivar-tárczák, tollkések,

iskolatáskák,

utazó bőröndök (koffer), gyermek kocsik, fésűk, (helyi ipar) fog-, haj- és ruhakefék, tájtékipa és szipka, nadrágtartó, övek, szijjak, illatszér, szappan, dísz-virág, fátjolok, selyem, szallag, csipkék, kötő- és himző-pamut, cérna- és gép-selyem, mindenféle belés-árak és szabó-kellékek.

Szóval még számtalan itt elő nem sorolt cikkek, melyek a divat-, közmű- és rövidáru szakmába vágnak,

szolid olcsó árban,

nagy választékban kapható; — továbbá gyermekjátékokban nagy választék.

Becsés látogatásért esd

1445

Kilényi C. és Társa

ARAD, Andrássy-tér 20. sz. A „KÉK GOLYÓ”-hoz.

Telefon szám 46.

Salgótarjáni KŐSZÉN

mmászája 3 kor. 40 fill.,

rostált darabos

Bükkfa-szén

4 kor. 40 fillér.

és

Aprított tüzifa

2 korona.

Házhoz szállítva megrendelhető

Altmann Éde

fűszerkereskedőnél

Wesselényi-utca 48.

Ugyanott

kitűnő hegyi szőlő kapható.

Telefon szám 46.

609—1901. g. sz.

Árlejtsési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széké az 1902. évben szükséges fertőtlenítő szerek szállítása iránt folyó év november hó 18-án d. e. 10 óraker lejtsést tart.

Kikiáltási-ár: 1. a 60%-os nyers korból kilogrammja 46 fill. 2. a 100%-os jegécsz-üvegben szállítandó korból kilója 1 kor. 86 fill. 3. Hungaria kreolinnak kilója 76 fill. 4. a 100%-os chlormésznek kilója 84 fill. 5. a rudban szállítandó kénkö 24 fill. 6. a kresyl mész 24 fill. 7. a veres korból kilogrammja 10 fill.

Bánatpenzül leteendő 100 kor. készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtsésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árlejtsés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpenz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtsési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtsési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtsést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1901. évi november hó 4-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

1449

Ritka alkalom!

300 drb csak 1 frt 80 krért.

Egy remek aranyozott óra elegáns lánczsal, pontosan jár, 3 évi jótállással; 1 remek collier keleti gyöngyökből, divatos női ékszer karra, hajba vagy nyakra, szabadalmazott zárral, 1 elegáns nikel zsebkész két pengével, 1 elegáns penzszéy bőrből, 1 elegáns nikel zseb írő-eszköz, 1 pompás női brosz (párisi facon), 1 pár elegáns női fülöngyű simill-brillianttal (szalódásig hű utánzat), 1 készlet double-arany kézelő- és inggomb patent zárral, 1 elegáns zseb toilette-tükör (belga üveg) tartálylval, 1 illatos toilleszappan, 1 elegáns nyakkendő-tű simill-brillianttal, 1 elegáns gallértartó, 35 angol használati eszikk levelezésekhez, 250 drb különféle, a háztartásban szükséges tárgy. Mindezen 300 tárgy — beleértve az elegáns órákat, mely egymagában megéri a pénzt — utárvétel mellett csak 1 frt 80 krért, csupán rövid ideig kapható: 1492

Internat. Exporthaus

M. B. Braymann, Krakau.

Meg nem felelőért a pénz visszaadatik.

JEGYZÉKE

50,000 nyereménynek.

Legnagyobb nyeremény a legszerencsésabb esetben

1.000.000 korona

A nyeremények sorsolása a következő:

Korona	
1	600000
1	400000
1	200000
2	100000
1	90000
1	80000
1	70000
2	60000
1	40000
5	30000
1	25000
7	20000
8	15000
31	10000
67	5000
3	3000
432	2000
763	1000
1238	500
90	300
31700	200
3900	170
4900	130
50	100
3900	80
2900	40
50,000	13.160,000

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kiosztatának és

Készpénzben fizetendő

Kiváló szerencse

TÖRÖK-nél.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk.

Öt és fél millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabecsült vevőink.

Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely neunsokára újból kezdetét veszi.

100,000 sorsjegy 50,000

pénznyereménynyel sorsolattik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen **Tizenhárom millió 160,000 koronát**, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat **állami felügyelet** alatt áll.

Az I-ső osztály **eredeti sorsjegyeinek** tervszerű betéjei a következők:

egy nyolczad (1/8) frt	— 75	vagyis	1.50	korona
egy negyed (1/4)	1.50	"	3.—	"
egy fél (1/2)	3.—	"	6.—	"
egy egész (1)	6.—	"	12.—	"

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy a **pénz beküldése** ellenben küldjük szét. Hivatajos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk, tekintettel arra, hogy a **nyereményhúzások** már november hó 21. és 22. én lesznek, azonnal, de legkésőbb

f. év november hó 21-ig

bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Tarsa

bankház
Budapest,

Hazánk legnagyobb detail osztálysorsjáték üzlete.

Főáruháunk osztálysorsjáték osztályai:

1. V., Váci-körút 4 a.
2. Múzeum-körút II.
3. Erzsébet-körút 54.

Reméltéve levagando. **Török A. és Tarsa bankháza Budapest.**

Kérek részemre..... 1. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni. 250

Az összeget.....korona összegben (utánvétellel kérom postautólevéllyel küldöm. mellékolem bankjegyekben (bélyegekbén)) A nemfolszó törleendő.

Pontos ozim:

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatása leg-
alább egy koronába kerül és 20 szó
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Ár-

besítéseket a kiadóhivatal ad; levél-
beni kérdéseket a válasza való bősé-
lyen melléklendő. Telefon értesítéseket
nem ad a kiadóhivatal.

Párisi Bazáromban

megérkeztek a bámulatra méltó párisi
újdonosságok, melyeket rendkívül olcsón
árulnak, úgy mint menyasszonyi és min-
den alkalomra megfelelő valódi csipke és
himzett gaze-ruhák, a legfinomabb csipkék
minden színben, himzett blousoknak való,
bortnik és applicatiók, legfinomabb chine- és
bárony-szalagok, országsszerte hírneves
fehér dupla francia-himzések, maradékok
és női kalapok.

Kérem a n. é. hölgyközönséget mind-
ezekről meggyőződni és kirakatomat meg-
tekinteni.

Mély tisztelettel

WERSCHITZ K.

1551

Salaos-utca 1.

Utózi lapelárneltők felvételnek a ki-
adóhivatalban. Jelentkezhetni reggel 8-tól
9 óráig.

Irodai teendőik elvégzésére aján-
kozik délutáni órákban egy hölgy. Aján-
latokat „szorgalmas” jellege alatt a ki-
adóhivatalba kérek.

Legizlésteljesebben készített párisi, bécsi
és saját kézziményű női és gyermek

kalapok

finom kivitelben olcsón kaphatók

Lázár Cz.

női divatáru üzletében. Bármily javítást
és átalakítást elfogad. Dusan felszerelt
raktárom megtekintését ajánlom a t. hely-
béli és vidéki hölgyközönségnek.
Lázár Cz.

KOCH DÁNIEL

kerékpár és varrógépraktár, villanyos esőegő
berendezéssel látogat.

Deák Ferencz-utca 42.

Nagy javító-műhely!

Mindennemű

kerékpárok és varrógépek

kedvező fizetési feltételek mellett
kaphatók. 569

Legjobb minőségű

Singer-varrógépek

5 évi jótállás és nagyon jutányos
áron kapható

KALMÁR JÓZSEF

műszerész

Aradon, Salaos-utca 2. sz.

Nagy javító-műhely.

Villanycsengő bevezetéseket és javi-
tásokat olcsó áron eszközöl. 1564

TELEFON 184.

Bettelheim K.

első aradi egyedüli szakcsere mosó-
és tisztító műintézete

Arad, Aulich Lajos-utca 2. sz. (Lux-udvar)

Elvállal a legdiszesebb különlegese-
gek, piperek, új kelengyék, mindenféle
házi-ruhák mosását a legolcsóbb egyez-
ségi árak mellett. Otthon kimosott fe-
hérneműk és egyebek jutányos ára-
kon vasaltatnak; saját emberemmel
kivánatra háztól elvitetnek és haza is
szállítatnak. 1539

Ékszertergyszakban

és órákban

legolcsóbb bevásárlási forrás

DEUTSCH IZIDOR

órák- és ékszerész

Arad, Templom-utca,

Minorita-palota.

Egy pontosan járó óra 2 frt 50 kr.
és feljebb. — Egy 14 karátos arany
gyűrű 2 frt 50 kr. és feljebb. —
Egy pár 14 karátos arany függő
1 frt 50 kr. és feljebb. stb.

Tört arany, ezüst és zálogjegyek a
legmagasabb áron megvételnek.

Eladó

könyv-, papir- és zenemű-kereskedés Mi-
kolozs. a főutcán, kölcsönkönyvtárral,
antipuariummal. 1800 korona leltári értékű
felszereléssel. Bővebbet Dr. Ráoz ügyvéd-
nél Budapest, Vározi-körút 48. sz. 1563

Irodai teendőkben

valamint a kettős könyvvitelben teljesen
járatos fiatal ember állást keres; levele-
ket „ügyes” jellege alatt a kiadóhivatal
továbbít.

Borszivattyúk

3 évi jótállással.

Bortömlők

gyári áron

Hönig Frigyes

Arad,

Rákóczi-utca 28. sz.

Ugyanott 1446

tüzi fecskendők

és kutak.

15—1901. erd. kib. sz.

Hirdetés.

A nmélt. földmivelésügyi m.
kir. minister ur 69007/1901. sz. a.
kelt rendelete nyomán értesítjük
az erdő és földbirtokosokat, hogy
hazánk erdőbirtokosainál a folyó
évben eladás alá kerülő fagyvak
kimutatása Arad sz. kir. város le-
vélterében az érdeklődők által je-
len hirdetés száma alatt a hivata-
los órák alatt megtekinthető.

Aradon, 1901. évi november
hó 7 én.

Arad sz. kir. város
közigazgatási bizottsága.

010—1901. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke az 1902. évben szükséges stea-
rin gyertya és lámpaolaj szállí-
tása iránt folyó év november hó
18-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 1. a stearin gyer-
tya egy kilogrammjáért 1 kor. 20 fill.
2. a lámpa-olajnak egy kilogramm-
jáért 64 fill.

Bánatpénzül leteendő 100 ko-
rona készpénzben vagy elfogad-
ható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni
szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan
a szóbeli árlejtés megkezdése előtt
nyújtandók be csak akkor vétetnek
figyelembe, ha azokhoz a bánom-
pénz mellékelve van, s ha az aján-
latot tevő kijelenti, hogy az árlejtési
feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gaz-
dasági tanácsnok úrnál az árlej-
tést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1901. évi november hó
4-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

Magyar kir. államvasutak igazgatóság.

170301—901. F. IV. szám.

Hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállít-
mányok a vasuti üzletszabályzat 70.
§-a értelmében nyilvános árverés után,
d. e. 9 órakor az alább felsorolt állo-
mások teheráru raktáraiban a követ-
kező napokon kerülnek eladásra, mely-
hez a t. közönség ezennel meghívatik.

Állomáson	1. é. november hó
Szeged	21-én
Pozsony	25-én
Debreczen	25-én
B.-Csaba	25-én
Győr	26-án
Eszék	26-án
Kassa	26-án
Nagyvárad	27-én
Zágráb	27-én
Bpest. ny.	28-án
Szatmár-Németi	28-án

Budapest, 1901. november havában

Az igazgatóság.

Télikabátok.

Az előrehaladott időny és az üzlet feloszlata miatt a
nagy választékban készletben lévő őszi és téli

férfi-, fiu- és gyermekruhák
előállítási áron alól lesznek kiárusítva

KASSOWITZ FÜLÖP ruha-üzletében

Andrássy-tér 9. sz.

1476

Utazóbundák.

Öltönyök.

Felöltők.

Városi bunda.

Havelok.

Divat- és kelengye-áruház.

Deutsch Festvénerek

Raktárak: Bécs, Temesvár, Lugos, Karánsebes, Jetta.

ARAD.

Nők, leányok, gyermekek

részére

legnagyobb választékban:

Jaquettok,

Palettok,

Gallérok,

Ruhakelme,

Divatselyem,

Diszek,

Vászoneműek

legolcsóbb szabott árak mellett.

Szőrme-collieres, Karmantyuk

legújabb kivitelben.

A „Tengwall” okm. és levél rendezők gyári raktára.

A Shagen-féle tartósági tollak (egyszeri bemértással egy egész oldal írható) főraktára.

Író-, levél- és rajzlapok és levélborítékok nagy raktára.

Díszlevél-papírok, Képes levelező-lapok óriási választéka.

Levelező-lapalbumok sat. sat.

Író-gépekhez festékszalagok, Stenell-szín és Mimeograph papír és festékek.

Hektográfiai anyag és lónta.

Másodé czikkok és sajtók gyári árakban.

BLOCH H.

papírkereskedése, könyvnyomdája

és

fényképészeti czikkok raktára.

1105

A női szépség emelésére, tökéletesítésére a fenntartására a legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegy-tiszt és zairmentes készítmény a ...

Margit-Crème.

Rövid idő alatti szédet, szeptet, májfoltot, pattanást, bőrtakát (mitesszer) és minden más bőrbajt. Kiszimítja a ránczokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is üdítő bőrcsészint kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetői szöveg is az enyémnek másolata. Az ilyen utánzatoktól teessék óvakodni és csak oly készítményeket elfogadni, melyek ozimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményem a nemlétságu m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel látattak el. Legkiválóbb orvosok tekintélyek által ajánlatnak. Felőléseget csak az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalok.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálatát bizonyítja, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ára 50 kr., nagy 1 frt, szappan 35 kr., puder 80 kr., arcvíz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszertárban és Hatazerkereskedésben.

Magy. kir. Államv. üztelv. Miskolcz.

29748—1901. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége a vonalai részére 1902. és esetleg 1903. és 1904. években szükséges pályafentartási faanyag szállítására ezennel pályázatot hirdet.

Az 1902. évben körülbelül az aláb kitüntetett mennyiségek fog- nak szükségletetni.

33 m³ erdei fenyő deszka,
142 m³ jegenye fenyő deszka,
70 m³ lucz fenyő deszka,
4 m³ vörös fenyő deszka,
41 m³ szélmeteszetlen jegenye fenyő deszka,
200 m³ faragott puhafa különfé- le célra,

2760 drb. kerítés süritési lécz tölgyfából,
12100 drb. kerítés süritési lécz puhafából,
12830 drb. vágott lécz puhafá- ból,

28 m³ erdei fenyő palló,
290 m³ jegenye fenyő palló,
21 m³ luczfenyő palló,
4 m³ szélmeteszetlen jegenye fenyő palló,

4 m³ tölgyfa padolat,
7 m³ vörös fenyőpalló,
15293 drb. puhafa rud különfé- le méretü,

630 drb. tölgy rud különféle méretü,
70 m³ tölgy szálfá,
60 m³ puba szálfá,
327 1000 drb. fedő zsindey.

Az 1902. és esetleg 1903. és 1904. évre szükséges faeműek ugyanazon év április hó végéig szállítandók be.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy az 1902. évre történő megrendelés alkalmával a tájékozási szolgáló fenti mennyiségnél illetőleg a méretjegyzékben felsorolt fák 40%-al többet vagy kevesebbet rendelhessen, ugy- szintén azon jogot, hogy a szállítási év folyamán 40% erejéig pótmeg- rendelést tehessen.

A pályázati feltételek alapján szerkesztendő ajánlatok legkésőbb 1901. november 29-én déli 12 óráig nyújtandók be az üzletveze- tőség I. osztályánál.

A bánatpénz pedig november hó 28 án déli 12 óráig teendő le az üzletvezetőség gyűjtőpénztárá- nál.

A pályázati feltételek és méret- jegyzék minden üzletvezetőségnél és kereskedelmi iparkamaránál megtekinthetők és a miskolczi üzletvezetőség által díjtalanul ki- szolgáltatnak esetleg posta utján megküldetnek.

A szállítási feltételek ugymint az általános szállítási feltételek és a pályafentartási fák szállítására vonatkozó különleges feltételek megtekinthetők minden üzletveze- tőségnél és készpénzfizetés mel- lett megszerozhetők igazgatósá- gunk nyomtatványtárából (András- sy ut 73—75. szám.)

Miskolcz, 1901. október hó 28-án.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjaztatik.)

